

Upravništvo: 1. Bilana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selebunrgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljubljana št. 11842 Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241

Naročnina znaša mesечно 2.— Din. za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2552). Celje, Kocenova ul. 2. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi

JUTRO

Nemška vlada zatrjuje svojo ustavovernost

Programatične izjave notranjega ministra — Na povratek Hohenzollerncev vlada ne misli — Ustavna reforma še ni aktualna

Berlin, 10. junija d. Državni notranji minister baron Gayl je včeraj obrazložil v državnem svetu (nekakem senatu), sestavljenem iz zastopnikov dežel) stališče Papevne vlade v aktualnih notranje-političnih vprašanjih. V početku je izjavil, da se vlada ne bo vmešavala v posebnosti nemških dežel, kar se pa tiče Prusije, pričakuje skorajšnje izvolitve ustavne vlade, ki bo soglašala v vseh velikih vprašanjih z državno vlado. Vlada se bo bavila tudi z upravno reformo, toda čeprav je ta reforma nujna so vendar še bolj nujne naloge. Isto velja tudi za reformo ustave. Weimarska ustava je bila od svojega uveljavljanja večkrat zrahljana z zakonodajo in je po mnenju širokih krogov vseh političnih smeri potrebna reforma. Vlada se bo lotila tudi te naloge z vso resnostjo. Govorice o nameravani izpombi ustave v tem smislu, da bi se obnovila monarhija, pa so bedaste in škodljive. Osebnost smatra notranji minister monarhijo sicer za najboljši primerno državno obliko nemškega naroda sredi Evrope in se zaveda zgodovinskih zaslug dosedanjih kraljevskih in cesarskih rodbin za nemški narod, prepričan pa je, da v času boja za življenjski obstanek vprašanje državne oblike, republike ali monarhije, ni bistveno, ki bi ga bilo treba rešiti brez odlaganja. Glavno je nemška država sama, ki jo je treba predvsem rešiti. Tako kakor on mislijo tudi državni kancelar in ostali člani vlade.

Minister Gayl je v svojem nadaljnjem govoru napovedal, da bo v prihodnjih dneh izdana nova zasilna uredba o vzdrževanju reda in varnosti. Uredba bo vsebovala določbe o zborovanjih, pohodih, tisku in obrambnih organizacijah; prinesla bo razna omejitvenja dosedanjih predpisov. Vlada hoče s tem omogočiti popolno svobodo za vso pripravo političnih skupin, da bo na ta način pri parlamentarnih volitvah 31. julija prišla popolnoma do izraza prava volja naroda. Končno je poudarjal minister Gayl potrebo, da se pri vsaki priliki tako o radiju kakor v kinematografih goji nemški duh ter izkoreninijo vsi nemški tuji vplivi.

Kredit za Prusijo

Berlin, 10. junija č. Pozajanja med pruskim finančnim ministrom in nekim bančnim konzorcijem pod vodstvom pruske državne banke so se uspešno zaključila. Pruska vlada bo dobila kredit 25 milijonov frankov.

PREMIJRJE V OBOROŽEVANJU?

Ako razorožitvena konferenca ne bo mogla z mrtve točke, bo Anglija predlagala večletno oboroževalno premirje

London, 10. junija. »Daily Mail« poroča, da namerava predsednik angleške vlade Macdonald, če se v Ženevi ne doseže sporazum o razorožitvi, predložiti oborožitveno premirje za dobo 10, 12 ali 15 let. List pravi, da bo tudi to vprašanje na dnevnem redu razgovorov med Macdonaldom in Herriotom.

Pariz, 10. junija, s. Na seji ministrskega sveta je poročal ministrski predsednik Herriot o zunanje-političnem položaju. Ministrski svet je proučil vprašanja, ki se nanašajo na konferenci v Ženevi in Lausanni in določil člano delegacijo za obe konferenci. Gotovo je, da pojdejo v Ženevo Paul Boncour, Painleve in Leguies, v Lausanno pa Herriot, Germain-Martin in Durand. Paul Boncour bo že v ponedeljek odpotoval v Ženevo. Verjetno je, da bo tudi ministrski predsednik Herriot že v ponedeljek odpotoval skupno z Macdonaldom.

Po seji ministrskega sveta je izjavil Herriot novinarjem, da se bodo razgovori z Macdonaldom in Simonon nanašali na ženevsko in lausansko konferenco. »Prizadevali si bomo,« je rekel, »da spravimo v sklad naziranja naših vlad. Še sedaj lahko trdim, da je na obeh straneh enako dobra volja.«

Angleški ministrski predsednik in zunanji minister, ki prideta jutri zvečer v Pariz, bosta gosta na Quai d'Orsayju, kjer ju bo francoski premijer povabil na večerjo. Razgovori se bodo nadaljevali v nedeljo in v ponedeljek.

Mednarodni delovni program

London, 10. junija. »Daily Telegraph« objavlja danes naslednji program za diplomatska pozajanja, ki se bodo vršila v prihodnjih mesecih. V Lausanni si bodo prizadevali najti vsaj začasno rešitev reparacijskega problema, ker bo Nemčija odklonila nadaljnje plačevanje reparacij. Francija pa odklanja pristane na odpoved pogodb. Zato se bo treba poslužiti najbrž začasnega podaljšanja Hooverovega moratorija do konca 1. 1932., ker bo le tako mogoče preprečiti neuspeh teh pozajanj. Pred razidom bo lausanska konferenca najbrž imenovala več odborov strokovnjakov, ki bodo morali med drugim izdelati tudi program za londonsko svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo vršila šele v jeseni. Tudi ta konferenca bo svoje delo razdelila v več pododborov.

List je nazirana, da je nemogoče takoj končnoveljavno rešiti reparacijsko vprašanje, kakor hočejo Nemčija, Anglija in Italija.

Angleški dolgovi Ameriki

London, 10. junija č. Na interpelacijo v spodnji zbornici, ali namerava vlada na bližnji svetovni gospodarski konferenci predložiti izdelane predloge o valutni politiki, je Macdonald odgovoril, da se bo vlada opirala v tej zadevi na poročilo komisije, ki ji je načeloval Mac Millan. Poročilo pravi, da bi bilo treba organizirati sočasno razreševanje različnih valutnih instanc, s katerim naj bi se stabilizirale valute v času miru. Na vprašanje, koliko znaša angleški dolg Zedinjenim državam, ki ga tvorijo angleška jamstva za vojni material, dobavljen od Zedinjenih držav Franciji za nje račun, je finančni tajnik major Elliot odgovoril, da angleški dolg Zedinjenim državam nima te specifikacije in ločitve, ker taka jamstva sploh niso bila dana in jih ni nihče zahteval.

London, 10. junija. »Daily Telegraph« objavlja danes naslednji program za diplomatska pozajanja, ki se bodo vršila v prihodnjih mesecih. V Lausanni si bodo prizadevali najti vsaj začasno rešitev reparacijskega problema, ker bo Nemčija odklonila nadaljnje plačevanje reparacij. Francija pa odklanja pristane na odpoved pogodb. Zato se bo treba poslužiti najbrž začasnega podaljšanja Hooverovega moratorija do konca 1. 1932., ker bo le tako mogoče preprečiti neuspeh teh pozajanj. Pred razidom bo lausanska konferenca najbrž imenovala več odborov strokovnjakov, ki bodo morali med drugim izdelati tudi program za londonsko svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo vršila šele v jeseni. Tudi ta konferenca bo svoje delo razdelila v več pododborov.

Neurathova zadnja konferenca v Londonu

London, 10. junija. č. Nemški zunanji minister in bivši nemški poslanik v Londonu Neurath je sredi zapustil London. Pred svojim odhodom je bil v Foreign Officeu, kjer se je dalje časa razgovarjal z zunanjim ministrom. Sestanku so prisostvovali tudi zastopnik angleškega kralja Hubert Montgomery, višji uradniki zunanjega ministrstva, člani diplomatskega zbora, med njimi poslaniki Francije, Avstrije, Nizozemske, Belgije, Neurath je pred svojim odhodom izjavil, da mu je žal, ker mora zapustiti angleško prestolnico, da pa bo skušal že na bližnjih konferencah v čim večji meri prispevati k ugodni rešitvi mednarodnih problemov.

Coolidgejeva sodba o vzrokih svetovne krize

New York, 10. junija č. V nekem listu je bivši predsednik Zedinjenih držav Coolidge objavil članek, v katerem razvija svoje stališče o vprašanju vojnih dolgov. Ker bi evropske države rade naprtille Ameriki krivdo za svetovno krizo, ugotavlja, da znašajo anuitete vojnih dolgov 10 odstotkov angleškega državnega proračuna. Svetovna gospodarska kriza potemtakem ni posledica te obremenitve, marveč predvsem učinek velikih izgub in razdeljav v času svetovne vojne in visokih izdatkov za oboroževanje ter socialne eksperimente. Upravičena po njegovem mnenju tudi ni zahteva, da bi morala Amerika prevzeti več del bremen, ker je poslednja stopnja v vojni.

Južna Nemčija proti Papevovim načrtom

Odpor južnonemških dežel proti vmešavanju državne vlade v pokrajinske zadeve

Stuttgart, 10. junija dg. Ministrski predsednik Badenske, Bavorske in Württemberške, ki so se včeraj zbrali na zaupni konferenci v Karlsruhe, so poslali državnomu predsedniku Hindenburgu brzojavko, v kateri ga naprošajo, naj jih sprejme ob priliki konference ministrskih predsednikov nemških dežel, ki se bo vršila jutri in v nedeljo v Berlinu. O tej prošnji je bil obveščen tudi državni kancelar. Povod ji je bilo vzmernjenje, ki je nastalo v južni Nemčiji zaradi namere državnega kancelarja Papeva, da imenuje v Prusiji državnega komisarja. Južnonemške dežele, ki že od nekdaj poudarjajo svojo samostojnost, se namreč boje, da bi ne bil ustvarjen prejšnje, na podlagi katerega bi državna uprava mogla posesti tudi v finančni ali sestavljanje vlad v posameznih nemških deželah. Zato so zastopniki južnih nemških dežel sklenili, da stopijo direktno v zvezo z Hindenburgom. Tako se pojavlja zopet staro nasprotje med južno in severno Nemčijo.

so razni načrti državne vlade zadeli v južnih delih države na najostrejši odpor. Dasi se je notranji minister Gayl šele včeraj odkrito izrekel za federalizem, se vendar zdi, da je južno-nemških dežel tem izjavam nič kaj ne zaupajo. Vsa znamenja kažejo, da se južno-nemške vlade boje, da ne bi dobila državna vlada z uveljavljenjem svoje oblasti v pruski deželi izvršiti eksekutivne nevarne premoči. Takšnega razvoja dogodkov bi tudi ostale dežele ne mogle gledati brez interesa, dasi se jih za sedaj načrti državne vlade ne tičejo neposredno. Vsi trije ministrski predsedniki južnonemških dežel so hoteli govoriti z državnim predsednikom samim, vendar pa državni predsednik na to zahtevo, sklicujoč se na ustavnopravne običaje, ni hotel pristati, tako da bo razgovoru prisostvoval tudi državni kancelar Papev.

»Vossische Zeitung« pravi, da je to najboljši dokaz o odporu nemških dežel proti vmešavanju centralnih oblasti v njihove avtonomne zadeve. Skupnost pa so zlasti württemberška, badenska in bavarska deželna vlada pokazale s svojim protestom zaradi prisljenega odstopa Brüningovega kabineta. Politična smer teh treh nekdanjih južnih kraljev se vedno bolj razlikuje od berlinske politike.

Vedno večji teror narodnih socialistov v Nemčiji

Krvavi spopadi v Berlinu in drugod — Hitlerjevci hočejo s terorjem ustrahovati politične nasprotnike

Berlin, 10. junija g. V Berlinu in tudi drugod je prišlo včeraj in danes ponovno do hudih spopadov med političnimi nasprotniki, ki so deloma potekali zelo krvavo. V Berlinu je prišlo do streljanja v severnem in severovzhodnem delu kakor tudi v sredini mesta. Število ranjenecv še ni točno ugotovljeno, vendar pa jih je gotovo nad 20. V Frankfurtu ob Odi se vršijo že nekaj dni nevarni politični spopadi med komunističnimi in narodno-socialističnimi člani mladinskih organizacij. Sncdi so narodni socialisti napadli socialno-demokratski delavski dom ter s kamenjem pobili vse šipe na poslopju. Prav tako so napadli tudi komunistične prostore in neko socialno-demokratsko knjigarno

ter s streljanjem prepodili člano socialno-demokratskih in komunističnih organizacij, ki so se skušali postaviti v bran. V večini primerov je prišla policija mnogo prepozno na kraje spopadov. Na skupni seji Reichsbannerja in komunistov je bila sprožena misel, naj bi se uvedla skupna akcija socialnih demokratov in komunistov proti narodno-socialističnemu terorju.

Berlin, 10. junija č. Glede na vesti, da bo Adolf Hitler prihodnji terek govoril o radiju, je notranje ministrstvo objavilo, da je dovoljeno vsem strankam razen komunistični posluševati se radija za volilno propagando.

Hitlerjevski pokret v Avstriji

Dunaj, 10. junija. č. Avstrijski nacionalisti nameravajo jeseni organizirati veliko zborovanje vseh svojih napadalnih oddelkov. Zborovanje je bi se moralo vršiti ob koncu septembra ali v pricetku oktobra. Na zborovanju bo nastopil tudi Adolf Hitler z velikim govorom.

Odmevi Kreugerjeve afere

Stockholm, 10. junija. s. V Kreugerjevi aferi se je zopet pojavila nova senzacija. Operetna pevka Marija Mueller, ki je zaslodela po svojih uspehih na berlinski državni operi in v Newyorku, je odpovedala pogodbo z newyorskim gledališčem in je sedaj na poti v Stockholm, da bo z vsem svojim premoženjem nastopila za rehabilitacijo svojega zaročenca Wendlerja, ki je bil Kreugerjev najozji zaupnik. Wendlerja so takoj po polomu zaprli med prvimi, dasi je sam vedno zagotavljal, da se ne zaveda nobenega kaznjivega dejanja in da je k večjemu preveč zaupal Kreugerju.

Pogreb italijanskega poslanika v Londonu

London, 10. junija AA. Jutri bo pogreb italijanskega poslanika Bordonara, ki je umrl te dni. Pokojniku bodo izkazane vojaške časti tako na poti do Westminsterke katedrale kakor na poti do postaje Viktorija. Do Dobra bo truplo prepeljano po železnici, preko Rokavskega preliva pa z angleško vojno ladjo.

Ugrabitelj Lindberghovega otroka prijel?

New York, 10. junija d. Včeraj se je javil v Detroitu policiji Harry Fleischer, ki so ga že več tednov iskali kot osumljenega, da je bil udeležen pri ugrabljenju Lindberghovega otroka. Ugotovljeno še ni, če je res sodeloval pri tem ugrabljenju, močno pa je osumljen, da je bil udeležen pri umoru dveh drugih.

Nadaljevanje pogajanj med Irsko in Anglijo

Prihod De Valere v London — Prva seja pod Macdonaldovim predsedstvom

London, 10. junija č. Davi je prispel v London ministrski predsednik svobodne irske države De Valera v spremstvu vodnega predsednika O'Kellyja in dveh drugih članov irske vlade. V Londonu so jih sprejeli državni tajnik in dominijone Thomas, premierjev sin Malcolm Macdonald, ki je državni pečajnik za dominijone, in mnogo drugih uradnih osebnosti.

Po kratkem zajtrku so se De Valera in njegovi spremljevalci odpeljali na Downing Street, kjer je bila napovedana konferenca z britskimi ministri o »stežkočah, ki so nastale tik pred imperialno gospodarsko konferenco v Ottawiu.

Po medsebojnih pozdravih se je začela konferenca, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Macdonald in ki so se je udeležili tudi britski ministri Baldwin, Thomas, lord Hailsham in sir Herbert Samuel.

Od teh posvetovanj angleški politični krogi sicer ne pričakujejo mnogo, menijo pa, da bodo prispevala k razčiščenju položaja. De Valera bo moral zlasti izjaviti, ali namerava sedaj, ko je senat zavrnil zakonski načrt, po katerem naj bi se prisega angleškemu kralju opustila, razpustiti irsko poslansko zbornico, ali pa umakniti zakonski predlog o opustitvi prisega.

Seja Narodne skupščine

Dve interpelaciji o napadu na dr. Budaka v Zagrebu — Konvencija o vodnem režimu z Rumunijo

Beograd, 10. junija. p. Pod predsedništvom dr. Kumanudija je Narodna skupščina pričela danes zopet svoje redno zakonodajno delo. Prva je bila na dnevnem redu važna mednarodna konvencija, sklenjena med našo državo in Rumunijo glede ureditve vodnega režima. Z določitvijo novih državnih mej je bilo po prevratu raztrganih vzdolž jugoslovensko-rumunske meje več pokrajin, ki so v pogledu vodnega režima tvorile enotno gospodarsko celoto. Ker je to povzročilo obojestranske težkoče tako glede vzdrževanja raznih vodnih naprav, kakor tudi glede izvrševanja regulacijskih in drugih stičnih del, je bil sklenjen sporazum, ki omogoča medsebojno sporazumno reševanje vseh teh problemov.

Ureje, ki so brez dvoma na škodo državne oblasti, zlasti pa podrejenih organov notranjega ministrstva. Nočem preudicirati preiskavi, niti koga osumiti, toda v Zagrebu vlada prepričanje, da je napad zakrivil nekaka organizacija neodgovornih elementov. V interesu državne avtoritete je, da se to vprašanje čim prej razčisti. Zato pričakujem, da bo notranji minister čim prej dal potreba pojasnila in garancije, da bodo krivci kaznovani ter da bo izdal potrebne ukrepe, da se taki žalostni pojavi ne bodo več ponovili.

Pred prehodom na dnevni red je podal predsednik skupščine dr. Kumanudi poročilo o raznih tekočih zadevah. Med drugim je sporočil, da je narodni poslanec Lovro Knežević v imenu svojih tovarišev vložil interpelacijo na ministra za zgradbe, v kateri zahteva pojasnila glede izplačila od države dolžnih zneskov vodnim zadrugam v bosuetskem področju.

Notranji minister dr. Srškić je pristal na to, da se prika te interpelaciji prednost. V enakem smislu je interpeliral notranjega ministra tudi poslanec dr. Nikola Nikić.

Skupščina je nato prešla na dnevni red ter pričela razpravo o konvenciji glede vodnega režima med Jugoslavijo in Rumunijo. Uvodoma je imel ministrski predsednik in zunanji minister dr. Marinković daljši govor, v katerem je pojasnil važnost te konvencije. Poudaril je, da sicer že trianonska mirovna pogodba določa način ureditve takih problemov, vendar pa je pripisovati v prvi vrsti dobremu sosedstvu in iskrenemu prijateljstvu med Jugoslavijo in Rumunijo, da je bilo to zelo težavno vprašanje rešeno na način, ki izključuje vsak spor in daje garancijo, da bodo vse zadeve, ki bi se v bodoče na tem polju pojavile, rešene v duhu prijateljstva in zavestništva. V imenu odbora, ki je konvencijo proučil, je dal poročilo narodni poslanec Gliša Tadić. Odbor priporoča Narodni skupščini sprejem te konvencije, ki je izredne važnosti za naše gospodarstvo. Po govoru poslanca Avramovića je Narodna skupščina predloženo konvencijo v načelu in podrobnostih soglasno sprejela. Seja je bila nato zaključena. Jutri bo Narodna skupščina razpravljala o klirinskem sporazumu z Avstrijo in Svico.

Homatije v Abesiniji

Adis Abeba, 10. junija d. Zaradi stroge cenzure je šele sedaj postalo znano, da je l. 1917. odstavljeno abesinski cesar Lijkasu že pred tedni, preoblečen v žensko, pobegnil in da se nahaja nekeje v pokrajini Gojam, ki je v deželni dobi nedostopna. Lijkasu je bil pod nadzorstvom nekega vplivnega plemiča, o katerem pa še ni znano, ali mu je pomagal pri begu. V Gojam je na potu močen vojaški oddelek pod poveljstvom vojnega ministra, da bi izsledil ubežnika.

Lesna konferenca na Dunaju

Dunaj, 10. junija. AA. Včeraj je bila otvorjena mednarodna konferenca lesne industrije. Delegate je pozdravil predsednik konference Rudolf Colorado-Mansfeld, narkar je konferenco formalno otvoril avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss kot poljedelski minister. Konferenca je pod protektoratom predsednika avstrijske republike dr. Miklasa. Ostali del seje je bil posvečen medsebojnemu predstavljanju delegatov. Danes je konferenca nadaljevala delo.

Proti neutralcem v francoskem parlamentu

Pariz, 10. junija. AA. Na predlog Renaudela in še nekih drugih socialistov je parlamentarni odbor za poslovniki izpomenil čl. 12. poslovnika, ki govori o parlamentarnem delu. Ta izpomba poslovnika bo omogočila preglednejšo slko parlamenta, ker bodo morale tudi tiste skupine, ki nimajo določenege programa, predložiti predsedništvu parlamenta svoje politične deklaracije in jasno določiti stališče svojih članov. Tako imenovani neodvisni poslanci ne bodo mogli kandidirati v parlamentarne odbore, če se o tem ne dogovore s katero izmed obstoječih skupin.

Program nove Tardieujeve stranke

Pariz, 10. junija. g. Nova Tardieujeva stranka, republikanski centrum, objavlja danes naslednji program: V zunanji politiki organiziranje miru na temeljih varnosti, spoštovanje mirovnih pogodb, vzdrževanje največje discipline tes nadaljevanje dosedanje francoske razorožitvene politike. V notranji politiki: ohranitev lajške zakonodaje, svoboda vere, vesti in šol, zaščita javnih financ, zaščita interesov poljedelstva, trgovine in industrije.

Ukrep nove čilske vlade

Santiago de Chile, 10. junija. č. Prosvetni minister revolucionarne vlade je izdal šolskim oblastem naredbu z navodli, kako naj se mladina vzgaja v socialnem duhu, ker dosedanja vzgoja ni več primerna načelom socialistične republike. Finančni minister Lazari je izjavil, da je vlada sklenila izvesti predvsem socializacijo države, osvoboditev države od elementov, ki so ljudstvo in nacionalno imetje izkoriščali ter prodajali tujcem, postopno uvedbo kontrole nad konzumom, ukinitve solitnega sindikata Cosacha, sanacijo državnih financ s podporo državne banke in drugih denarnih zavodov ter obdavčenje velikih posestev, da se z dohodki teh davkov ustanovi močna devizna rezerva. Bivši predsednik republike Montero je skušal med tem z letalom pobegniti v Argentino, med potjo pa je letalo zalotila nevihta in Montero je bil prisiljen pristati. Listi so takoj zahtevali, naj vlada Montero nemudoma aretirata.

Dunajski teniški turnir

Dunaj, 10. junija g. Na mednarodnem teniškem prvenstvu Avstrije sta bila danes dosežena dva senzacionalna rezultata. V tekmah za spominsko nagrado Otona Relyja je mogel mladi Dunajčan Haberl poraziti Jugoslovencu Kukuljevića s 3:6, 6:2, 6:2. Pol ure pozneje se je Kukuljević rehabilitiral za ta poraz s tem, da je zmazal nad avstrijskim pravkom Matelko s 6:3, 6:1

KULTURNI PREGLED

„Hlapec Jernej“ kot kolektivna drama

Delavski oder in govorni zbor »Svobode« je ponovil v ponedeljek kolektivno dramo »Hlapca Jerneja« in njegovo pravico v režiji Ferda Delaka...

Demšar je nastopil v Jerneju z velikim uspehom in je presenečal z umerjeno kreacijo. Rado Hrovat in Boris Božič sta se enako uveljavljala v celoti z besedo in tipom...

Odkritje spominske plošče Ant. Aškercu

Zgodovinsko društvo v Mariboru bo odkrilo v nedeljo, dne 12. junija spominsko ploščo na A. Aškercem domu v Rimskih Toplicah, na Senožetih št. 5. To je star dom Aškercovega rodu...

Pregled „Zvodnik“ in drugo

Ivan Pregelj, Izbrani spis. Sedmi zvezek. Zenske povesti. Od Kranja do Brezje. V Ljubljani 1932. Založila Jugoslovska knjigarna. (Str. 226).

V sedmem zvezku Pregeljevih Izbranih spisov so objavljene tri povesti, ki jim je pisec dal skupno ime »Zenske povesti«. V prvi, »Down gospe matere Serafine«...

nazaj na očetov dom, ki ga je imela v posesti njegova sestra Ajtka. Tako je na tej stari domačiji svojega rodu preživel Aškerc svojo mladost...

Ves kakor nekaj se se mi zdiš, ko izmed dreva ljubko blestiš. Na ta dom je za dvajsetletnico pesnikovo smrti Zgodovinsko društvo v Mariboru dalo vzidati ploščo, ki naj priča, da je iz tega zatišja zrastle prvi pomembni pesnik zelene štajerske...

ralizmom in bo ostal za njim. Odštet njegovo čevkanje o naprednih učejah in daj, da zapeljuje dekleta mao drugače, pa ga boš našel povsod, kjer so ljudje pod kožo rdeči. Statistika, ki bi pokazala, kako so razna hudodelstva in spolni prestopki in grebi razdeljeni po našem narodu...

Joša M. Prodanović »Naša narodna književnost«. (Savremeni Srpske književne zbirke). Beograd 1932. (248 str., cirilj).

Dalgotrajno in mnogostrano proučevanje srbskohrvatskega narodnega pesništva se vedno ni izpolnilo vsega obilnega gradiva, ki so ga nosili zbiratelji z raznih strani tega skupnega jezikovnega področja naše domovine...

Stobi — jugoslovenski Pompeji

V Beogradu je bila v četrtki otvorjena arheološka razstava, prva te vrste v naši prestonici. Njen pomen najbolj označuje dejstvo, da so tu izložene izkopine iz antičnega mesta Stobi, ki leži blizu Gradskega v vrdarske banovini...

znaten del mesta, vendar že sedanje najbše obilno odtehtajo vse izdatke.

Stobi so zanimivi zlasti zbog tega, ker kaže pokopano mesto s svojimi spomeniki življenja na prelomu antične dobe in zgodnjega srednjega veka. Izkopine v Stobih so pretežno poganskega in delno krščanskega značaja...

Dvojčakova „Rusalika“ v ljubljanski operi

Dvojčak, inkarnacija češkega muzikantstva, je iskal in našel za svoje glasbeno ustvarjanje predvsem pobudo in neizbrano hrano v delih Smetane. Tako je kljub temeljitemu stadiju klasične muzike preselil se v svojem prvem večjem delu, himni za zbor in orkester, v nacionalno smer...

Posamezne arje, celi simfonični odlomki so postali koncertne točke znamenitih pevkih, pevcev in simfoničnih koncertov svetovnih odrov. Ako nam je del Smetana s »Prodanu nevesto« najodličnejšo slovanško nacionalno komično opero, pa nam je podaril Dvojčak s »Rusaliko« najlepše lirsko, romantično scenično delo.

G. Stritof, ki je dosedaj vodil vse tri predstave, je v to divno muziko, ki je od začetka do konca ena sama trodelna simfonija, položil svojo ljubezen, vse svojo močno osebnost občutenje, ves svoj impulzivni, mnogokrat prav spontani temperament in zanos. Orkester poje kot na koncertnem odru. Stritofova taktika oživlja, zaganja, pomirja. In tako izbržno ter prepričevalno podati ne bi mogel nihče drugi...

Zgodovinski gledališki ansambel dr. Paravova, ki je nedavno z velikim uspehom gostoval v Zagrebu, je začel pripravljati predstave v beograjski dramatični zadrugi.

Georges Duhamel

pisec knjige »Prizori iz bodočega življenja«, ki jo je izdala Tiskovna zadruga. Ta knjiga o Ameriki in o bodočnosti civilizacije vzbujala pri nas veliko pozornost

Spor za Slovaško Matico

Slovaške in češke kulturne kroge v zadnjem času mnogo zanima spor, ki se je razvil v vrstah najstarejšega slovaškega kulturno-literarnega društva »Slovaška Matica«. Ta enako imenovana tovarišica naše Slovaške Matice je bila vse do zadnjega časa nevtralna terišče vseh Slovačkov...

Povod za spor je dala pravopisna reforma. Kakor rečeno, so pri nji sodelovali poleg slovaških tudi nekateri češki jezikoslovci, ki žive med Slovaki in dobro poznajo njihov jezik. Tem čehom in pa tako zvanim češkoslovaškim Slovačkom očita avtonomistično »behiziranie« slovaški pismeni jezik. Odkod za pravopisno reformo se je namreč odločil za načelo, da ne pretirava v ustvarjanju razlik med slovaškim in češkim jezikom, ki sta si itak zelo sorodna...

ROBERT LOUIS STEVENSON je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo »Ugrabljen« je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

Juanca, ki je izšel v srbskohrvatskimi skornaj sočasno z nemškimi izvirnikom. Slovensko občinstvo pozna tega avtorja po »Cezarju« v Abrechtovem prevodu. Med tem ko je »Cezar« imel precejšen uspeh, se zdi, da so o »Donu Juanu« sodbe močno deljene. Knjiga poleg Delteilovega enako imenovanega spisa ne ostavlja posebno močnega vtisa, čeprav ima nekatere, brez dvoma prepričevalne strani. Zdi se, da v Zagrebu pripravijo nekoliko previsoko Mirka Jelusiča, ki je po očetu hrvaškega povelja. — O romanu Gjure Vilovića »Majstor duša« je »Jutro« že poročalo. V zadnjih tednih je »Binoza« izdala Gorjanov cvetobor kitajske in japonske lirike z naslovom »Lirika žutog istoka« in prevod romana Pavla Szabosa »Ljudje, ki ga je opisal preprost madžarski kmet in ki po dosedanjih glasovih madžarske in inozemske kritike predstavlja uprav senzacionalno delo talentiranega pripovednika. V svoji knjigi daje uprav čudovite slike doživljene in dozorelega življenja. Ob drugi priloki se bomo malce pomudili pri ostalih založniških in književnih novostih. Naj samo se omenimo, da je knjiga zadnjih dni, ki o nji mnogo govore in začinjajo tudi pisati, zbirka Heinemannovih pesmi v prevodu največjega hrvaškega lirika Vlad. Nazora. —

Z zagrebškega knjižnega trga

V zadnjih dveh letih je opaziti v zagrebškem kulturnem življenju večjo aktivnost domačih založnikov. Poleg nekaterih starejših kakor je n. pr. »Zabavna biblioteka«, ki je že dolgo znana po vsej Jugoslaviji, ali založba Vasić, ki se je v glavnem omejila na zbrane spise Vladimira Nazora, so začela delovati nekatera nova založništva Najuglednejši sta »Binoza« in »Mincra«. Obe sta nastopili s prevodi in si kar čez noč pridobili občinstvo. Sedaj izdajata tudi že domače avtorje, ki so doslej zmanjkašali dobrih in lepih izdanih. Tako zalaga »Mincra« zbrane spise Vincencslava Novaka, Avgusta Senoe in Miroslava Krleža. Posebno pomembna je izdaja zbranih spisov Krleža, ki ga mnogi upravičeno smatrajo za naimočnejšega pisatelja celotne sodobne jugoslovenske književnosti. Napovedanih je 18 knjig pripravde proze, pesni, esejjev, dram; vsak drugi mesec po ena. Za prihodnje dni je pričakovati izviri roman »Povratka Filipa Lašćanovića«, ki utegne — soditi po dosedaj objavljivih odlomkih, n. pr. v 6. zvezku »Hrvatstva Revije«, postati književni dogodek. To bo druga knjiga te zbirke.

nekatero spise Jacka Londona, F. Gladkova, E. E. Kische, Sinclaira Lewisa, Uptona Sinclaira, Mirka Jelusića, Ilje Ehrenburga, Djura Vilovića, A. Senoe i. dr.

Posebno pomembno je »Binozino« izdajanje »Izbranih del« Avgusta Senoe v redakciji enega najboljših poznavalcev Senoevega dela, docenta dr. A. Barca. Doslej so izšli tri obsežne in okusno opremljene knjige, ki bodo v kras vsaki družinski knjižnici, kamor spada Senoa kot klasič hrvaškega romana in novele. Prva knjiga obsega »Praške listove« (dopise mladega Senoe iz Prage, kjer je študiral), ki imajo v prvi preporodne dobe in kažejo Čeha in Prago v šestdesetih letih. Te dopise je urednik ponatisnil iz »Porora«, kjer so ležali zakopani in neopazni, dasi so prav značilni za literarna stremjenja in uspehe mladega Senoe in ob enem karakteristični za njegovo dobo. Dalje je v tej knjigi objavljen daljši satirični listek »Viečni Zid« in »Zagrebulj«, feljtonov iz šestdesetih let, ki obravnavajo takratne zagrebške politične, socialne, književne in druge zadeve. V drugi knjigi je izšel nadaljnji del »Zagrebulje« s feljtonom »Glas od Gradne«, ki je neposreden in domač; čitatelj se ob njem spomni Matoša. Poleg članka »Naša književnost«, ki je zanimiv s književnozgodovinskega stališča, je tu objavljena razprava iz gledališkega življenja z naslovom »O hrvaškemu kazališču« (1866). Tudi to kulturno-zgodovinsko gradivo utegne zanimati zaradi ozračja takratnega zagrebškega življenja, ki ga še čutiš v njem in tudi zbog Senoe samega, ki v razpravi razodeva svoje nazore o gledališču. Kakor znano, je Senoa imel pozneje velik vpliv na gledališko življenje v Zagrebu. Tretja knjiga »Binozina« Senoe vsebuje dramo »Ljubica«, ki so jo uprizorili letos za jubilej, dalje novele »Turopoljski topi«, »Bljedi mjesec«, »Do tri puta Bog pomaga«, »Dusi narodne straže«, »Prijan Lovro« in »Lijepa Anka«. Vprašanja in zadeve, ki jih Senoa obravnava v teh spisih, nimajo — izvzemši nekatere osnovne poteze — mnogo skupnega z modernim človekom in življenjem, vendar zanimivo ni samo to, kar je danes: zanimivi je svet tudi v retrospektivi. Senoa je bil za svoje čase in takratno stanje hrvaške književnosti večji pripravodalec. Če pomislimo, da so Francozi imeli v tem času že poglavite spise Flauberta in Rusi Turgenjeva, dočim se je Senoa učil pri starejših in manj pomembnih, prvenstveno nemških avtorjih, ne bomo iskali v teh spisih nekih odkritij. Povsod pa srečujemo odseke domačega življenja in ljudi, boje in idile izza časa naših dedov in marsikje bomo zares uživali od domačnosti in toploti, ki še vedno veje iz teh spisov, pravih temeljev hrvaške in s tem jugoslovenske nacionalne književnosti. Dr. Barac je vsako knjigo opremil z beležkami, ki komentirajo in pojasnjujejo zvezo dotičnih spisov s takratno dobo.

Izmed ostalih knjig, ki jih je v zadnjem času izdala »Binoza«, naj omenimo še nekatere, ki utegnejo zanimati tudi slovenske čitatelje. Predvsem to je Ilje Ehrenburga knjiga »10 H. P.«. Slovečki ruski pisatelj, o katerem je dr. Ivan Eših napisal značilno uvodno studijo, je podal v tej knjigi »biografijo avtomobila«, ki res ni živo bitje, ima pa za življenje našega časa tem večji pomen, čim jače steza ljudi sodobna tehnična in velemestna civilizacija. »Kronika našega časa« je spodnji naslov te resnično zanimive knjige, ki ni roman v točnem pomenu besede, a vendar po dejanju, napetih slikah in zanimivih prizorih iz sodobnega življenja odtehta kopico modnih romanov. V knjigi nastopajo največji sodobni avtomobilski tovarniki našega časa. Pod videzom avtomobilske zgodbe je Ehrenburg s smehljajem ironika, od katerega trepete vsa knjiga, dal prezer sedanjosti z vsemi njenimi krizami in težkočami in z vsem filmskim tempom časa, ki se še dalje bolj zaveda svoje zaslužnosti tehniki in gospodarskim številkam. Možno zabavna in še bolj poučna knjiga! — Jacka Londona »Zlata« ni treba posebej pripravodati, saj obstoji tudi pri nas čitateljska občina Jacka Londona, ki z navdušenjem sprejema vsak nov prevod iz obilne književne zakladnice tega prezgodaj umrlega pisatelja. »Zlato« je obsežen sodobni ameriški roman, in v osnovnem problemu, ki se suče okoli čarobne moči denarja, se zrcali tragikomedija vsega današnjega človeštva, ki zavisi od narodno-gospodarske igre z zlatom. — Na poslednjem omenimo še Jelusićev »Don

ROBERT LOUIS STEVENSON je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Los Angeles in Praga pa naše Sokolstvo

Javnosti je znano, da je savez Sokola kraljevine Jugoslavije že lani sklenil, da se naš Sokol ne bo udeležil letošnje olimpijade v Los Angelesu v Zedinjenih državah, da pa bo sodeloval pri tekmah za slovansko sokolsko prvenstvo, ki bodo v Pragi ob priliki letošnjega vsesokolskega zleta.

Zaradi sklepa o neudeležbi na olimpijadi in morda tudi še zaradi nekaterih drugih okoliščin pa je prišlo med delom Sokolstva do nesoglasij, ki so končno dovedla do nič kaj razveseljivega rezultata, da pri praških slovanskih tekmah naši znani mednarodni telovadci ne bodo sodelovali, med njimi tudi telovadna prvaka gg. Primožič in Štukelj.

V zadnjih tednih so začeli o zadevi pisati tudi dnevnik; zlasti zagrebške »Novosti« so objavile o stvari več člankov. Zato objavljamo tudi mi v informaciji naše javnosti, ki vidi v Sokolstvu najodličnejšo narodno organizacijo, tri sestavke, ki osvetljujejo zadevo z raznih vidikov.

Mnenje jugoslovenskih članov Olimpijskega odbora

Sokolski sotruden zagrebških »Novosti« g. Macanovič je obiskal g. dr. Bučarja, ki skupno z g. generalom Gjukicem zastopa Jugoslavijo v Mednarodnem olimpijskem odboru. (CIO). O tem poroča med drugim:

Dr. Bučar in general Gjukic, jugoslovenska člana CIO, sta odločno zato, da sodeluje Jugoslavija na olimpijskih igrah v Los Angelesu. To sta že desetokrat predlagala in še predlagata, ker sta prepričana, da se vse še lahko uredi. Na glavnih skupščinah in kongresih Jugoslovenskega olimpijskega odbora in Saveza sportsnih savezov se je zavzemal dr. Bučar za sodelovanje naših telovadcev pri igrah v Ameriki in za sodelovanje jugoslovenskih sportnikov na mednarodnih olimpijadah. Na kongresu v Berlinu 1930 je bilo govora o tem, da se ena sledečih sej CIO vrši v Jugoslaviji. Člani CIO, in to so najuglednejši pomorniki tekmice, vzgoje in sporta v vseh kulturnih zemljah, so izrazili svoje zaupanje, da se bodo lahko seznanili s telosno vzgojo v Jugoslaviji, ki se je na zadnjih olimpijadah tako lepo izkazala. Da se okrepiti to razpoloženje za našo zemljo in da se ne prekine s tako lepimi uspehi naših telovadcev na olimpijskih igrah, eta dr. Bučar in general Gjukic misljenja, da je vsekakor potrebno naše sodelovanje v Los Angelesu.

Ker je sodelovanje na olimpijadi v Los Angelesu za nas jako drago z ozirom na veliko oddaljenost, pridejo tokrat v poštev samo sokolski telovadci.

Kolikor je do sedaj znano, sodelujejo pri telovadbi razen Amerikanov še Finci, Madžari, Italijani, Nemci, Francozi, Švicarji in Luksemburžani. Vsakomur, ki zasleduje delo naših telovadcev, je jasno, da so Jugosloveni v tem društvu favoriti in da bi naša zmaga iznova povzdignila ugled Jugoslavije v svetu. To so prav dobro razumeli tudi naši izseljenci v Ameriki ter so preko enega naših najbolj znanih sokolskih delavcev v Ameriki g. Martina Baždarića iz Los Angelesa pisali dr. Bučarju. G. doktor je bil tako ljubeziven, da nam je pokazal vso korespondenco, v kateri izražajo naši Američani svoje neobčajno veselje, da bodo sprejeli jugoslovenske Sokole in tekmovalce in da jim bodo pomagali doseči zmago, s katero bi proslavili skupno domovino.

Najvažnejše pri tem pa je — je nadaljeval dr. Bučar — tehnična možnost, da se sodeluje na vsesokolskem zletu v Pragi pri tekmah za slovansko prvenstvo in na telovadnih tekmah v Los Angelesu. Prvenstvo v Pragi konča 7. julija, olimpijada prične 30. julija, telovadne tekme pa šele 8. avgusta, torej ravno mesec dni po Pragi. Program tekme in vaje so enake za Prago in Los Angeles. Tako bi bila Praga baš odlično merilo za naše izglede v Los Angelesu. Ekspedicijska telovadca bi morala odpotovati okrog 20. julija in bi prispela v Los Angeles ravno k otvoritvi olimpijade, nastopila bi pa 8 dni kasneje.

Najlepše bi bilo, ako bi odšla kompletna vrsta 5 telovadcev z enim spremljevalcem, medtem ko bi vse ostale pomožne funkcije mogli vsrčiti naši ljudje v Ameriki. G. dr. Bučar je rekel, da bo poslal še enkrat predlog tehničnemu vodstvu saveza SKJ, da pošlje vrsto izbranih tekmovalcev s prošnjo, naj ne izpusti te krasne prilike za afirmacijo naše zemlje v veliki Ameriki, kjer živi toliko Jugoslovenov.

Poljaki pošljejo v Los Angeles vsekakor 20 tekmovalcev. Čehoslovaki so pokazali na zimskih igrah v Lake Placidu, kaj se more, kadar se hoče. Prvotno so sklenili, da zaradi pomanjkanja sredstev ne pojejo, nato so zadnji moment vendarle poskušali, ter so z nabiralno akcijo toliko nabrali, da so mogli poslati kompletno ekipo smučarjev, s katero so dosegli placement in relativno velik uspeh.

Tudi mi bi morali isto — je zaključil dr. Bučar — samo dobra volja nam je potrebna in energična inicijativa. Moramo se pa odločiti še ta teden, ker moramo javiti olimpijskemu odboru v Los Angelesu do 18. junija, da sodelujemo. Še vedno imamo čas!

Izjava mednarodnih tekmovalcev Štuklja in Primožiča

Gosp. Macanovič je potkal tudi naša znana mednarodna tekmovalca gg. Primožiča in Štuklja, da izve njihovo mnenje. Iz odgovora g. Štuklja, ki je bil objavljen v »Novosti«, posnemamo:

Naš sokolski savez je sklenil že lani v decembru, da ne bo sodeloval na olimpijadi v Los Angelesu, ker ni sredstev za tako drago ekspedico. Tekmovalci s tem sklepom nismo bili zadovoljni, ker smo menili, da bi se potrební denar vendarle našel, če bi se savez za to primerno potrudil. Toda sokolski savez sploh ni razpravjal o tem, kako bi se naša sredstva, temveč je principielno sklenil, da ne pojdemo. Tudi Švicarji so prvotno sklenili, da ne pojdejo v Los Angeles, ko so pa spoznali, da se lahko dobi potreben denar in da gre za široke interese reprezentacije, so izpremenili svoj sklep in sedaj je gotovo, da pojdejo Švicarji v Ameriko.

Uspehi naših telovadcev v Ameriki bi bili gotovo zelo lepi, če pomislimo na uspehe lanskega leta v Parizu.

Zakaj ljubljanski tekmovalci niso nastopili na ljubinskih tekmah, ne vem, gotovo pa je, da je eden izmed razlogov sklep saveza, da se ne gre v Los Angeles, pa tudi nekateri drugi pojavi, ki jemljejo tekmo-

škodljivi vpliv strasti, ki se razvijajo tam, kjer namesto plemenite tekme po sokolskih principih nastane gonja za točkami, pa je nalezljiv kakor kuga. To se vidi na prvi pogled malenkostno, toda v resnici smo v zadnjih letih videli, da je lahko pogubno in neverjetno dalekosežno. Vrednost udeležbe na mednarodnih tekmah v sedanjih okoliščinah zaradi tega znatno pade in se vsiljuje vprašanje, če se z dosedaj prakso ne nagibljemo preveč v napačno smer, če ne izgubljammo izpred oči svojega glavnega namena: sokolske vzgoje.

Druga stvar pri tem je moralna dolžnost, ki nas veže na prijateljske narode, združene v mednarodni telovadni zvezi, posebno na Francoze. Tej dolžnosti moramo v okviru možnosti vselej zadostiti in smo to tudi vedno storili.

Čisto posebna zadeva, ki je bistveno različna od vprašanja udeležbe na mednarodnih tekmah, pa je vprašanje udeležbe na sokolskih tekmah, doma ali v drugih slovanskih državah. Vse sokolske tekme so naše, so popolneje, bolj vsestranske, običajno mnogo težje in tudi tehnično na vrhuncu. Tekma z brati Čehoslovaki je za nas častna zadeva poleg drugega tudi zaradi tega, ker so to naši najmočnejši konkurenti. Opuštev tekme z njimi na sokolskem torišču s kategorizacijo navideznega vzroka bi bila za nas neodpustljiv greh.

Iz čustvenih, taktičnih in materialnih razlogov je torej udeležba na tekmah slovanskega Sokolstva gotova stvar, udeležba na mednarodnih tekmah vprašanje možnosti — Los Angeles pa nam je za enkrat predaleč.

Nezdrav in škodljiv pojav

Clovek je in psihološko utemeljeno, da so tekmovalci z velikimi zmoglostmi in lepimi uspehi v jako veliki meri izpostavljeni nevarnosti, da njihova neobhodna potrebna ambicioznost jako preide v pretiranost. Posledice so samovoljnost, neke vrste upornost in podobne lastnosti, ki sicer ne diskvalificirajo človeka kot takega, toda Sokolu vzamejo tisto odlikujočo moralno kakovost, ki jo pravilna sokolska vzgoja daje in ki jo mora Sokolstvo iz svojih, taktičnih in običajnih razlogov zahtevati od vsakega svojega člana stopnjevale tem bolj in v večji meri, čim vidnejše mesto kdo v Sokolstvu zavzema.

Kakor je jedro sokolske vzgoje v blagodejnem vplivu poedinca na poedinca, družbe na poedinca in poedinca na družbo, tako so mogoči ravno tako kvamni vplivi poedinca in družbe. Ti kvamni vplivi so najbolj nevarni v bolj ali manj zaključnih družbah, ki jih radi, četudi brez slabega namena, ustvarjajo skupine boljših telovadcev. Če ti telovadci pri osebnem kultu, ki smo mi z njim jako radodarni, izgubijo še objektivnost v avtokritiki, potem so še bolj dovzetni za eventualne kvarne vplive iz lastne družbe ali pa iz najbližje okolice.

Kakor je ta proces prirodni, tako je nezdrav. Pri nas se je lotil tiste skupine telovadcev, ki so jim središče mednarodni tekmovalci in kandidati za mednarodne tekme. Morda smo bili za to stvari preveč brezbržni, v svoje telovadsko reprezentanco preveč zaljubljeni; morda smo poleg tega še pozabljali, da morajo imeti naši telovadci, ki nas in naš narod predstavljajo v tujini, poleg čisto fizičnih sposobnosti prvega reda tudi vse tiste duševne vrline, ki odlikujejo Sokola in ki so naš ponos, naša vrednost in pogoj našega obstoja. Teh vrlin morajo imeti v toliki meri, da lahko vsemu našemu članstvu postavijo čist zgled vsestranske sokolske dovršenosti.

Tako je nastala v naši organizaciji neka skupina telovadcev, ki se na poseben način uveljavlja in s tem ogroža pogoj, brez katerega ni Sokolstva, sokolsko disciplino. Da taka skupina obstoja, vemo po njenem nastopanju, toda kdo jo tvori v celem, tega ne vemo. Sedaj se pokaže en del, potem drugi, potem večje število v solidarnosti, s čimer pa skupina še ni izžrpana, ker ima svoje nevidno ozadje. Kdo odločuje, ne veš. Njen bistveni in skupni znak je nekaka borba za neko posebno stališče in posebne pravice telovadskih prvencev v Sokolstvu in stalna opozicija proti saveznemu tehničnemu vodstvu, če ji to vodstvo vedno slepo ne ugodí.

Firma te skupine je mednarodni tekmovalci. Vendar je znano, da prav ti niso pri vsaki akciji solidarni in da v skupini niso vselej vsi oni, ki se trenutno štejejo v mednarodne tekmovalce ali kandidati. Ta skupina tudi ni vezana na kako društvo ali kraj, tako da največkrat ne veš, s kom imaš opravka in na koga bi se bilo treba obrniti, da se ta ali ona stvar razčisti.

Pojav ni nov, temveč ga opazujem že najmanj deset let. Opazujem pa tudi, da je od leta do leta težji. Če bi hoteli zaradi njega napraviti na splošno vso krivdo mednarodnim tekmovalcem, bi bili krivični. V času, ko opazujem to skupino, je že večkrat menjala svoje pripadništvo, toda kontinuiteto vzdržuje tako, da se zadeva ni nič izboljšala.

Naj naštetim samo nekaj rezultatov delovanja te skrivnostne skupine. Dela se razpoloženje, ki gotovo ne krepi avtoritete sokolskega vodstva; slede dolgotrajne seje, debate, medsebojno nerazpoloženje, pozitivno delo je ovirano in zastaja; članstvo »druga«, kritizira, zabavlja, obsoja in sovraži. Tekmovalci zahtevajo sodnike po svojih volji in izbihi. Če se jim ne ugodí, zabavljanje, očitane krivdnosti, prižobe in pojavi nediscipline. Če tekma slabo uspe, so vedno krivi le sodniki in vodstvo. Kjer pričakuje tekmovalci in bi morali biti, jih ni, tudi če jih prav lepo proší; če jih ne pušiš, kamor bi oni hoteli, se bunijo, zgražajo, interverirajo.

Tekom časa je nastala v tej skupini neka posebna miselnost, ki nasprotuje sokolskim načelom, toda njim daje neke namišljene pravice, na podlagi katerih se čutijo zapostavljene, priznavajo samo svoje delo, vse drugo pa jim je manj vredno.

Vzemimo še primer, da niso provzročitelji in glavni krivci v nesokolskem nastopu nju baš oni tekmovalci, ki jih štejemo med mednarodne, da nagibi priklajajo iz ozadja. Onih, ki se izpostavljajo, to ne opravčuje. Vedeti bi morali, kaj je sokolski prav in kaj ni prav; to je najmanj, kar moramo zahtevati od svojih reprezentančnih telovadcev.

Po opisanem načinu »delovanja« je morla leta 1925. ostati medzletna prvenstvena tekma v Beogradu nepopolna. Takrat sem bil načelnik JSS; kljub mojemu prizadevanju ter prošnjam, kljub sklepu zbora župnih načelnikov, da se ne sme udeležiti nihče mednarodnih tekem, ki se ne bo udeležil nimače prvenstvene tekme, kljub temu jih ni bilo. Po tem načinu je nastala sramotna afera

Uporablja ga vsaka redoljubna gospodinja. 211-8

s sodniki v Parizu l. 1926 in po tem načinu smo pustili na cedilo brate Čehoslovake l. 1926. pri tekmah za prvenstvo Saveza slovanskega Sokolstva. Zopet čim sramote, ki smo jo hoteli napraviti vsaj deloma letos s tekmo za prvenstvo v Pragi. Zal nam zaradi istega načina tudi to ne bo uspelo.

Izbirne tekme

Sokolstvo in jugoslovenska javnost sta sprejela vest o neudeležbi na olimpijadi v Los Angelesu z odobravanjem, toda »skupni naš« ni bila zadovoljna. Posebno ugotavljam, da se je savezno načelništvo odločilo za neudeležbo brez oziroma sokolsko moralno kakovost eventualnih udeležencev tekme, ker pri motjih, ki so bili merodajni, ni bilo aktualno kako pozneje vprašanje, n. pr. ali imamo primere tekmovalce za udeležbo in koza bomo poslali!

Po sprejetju resolucije o neudeležbi na olimpijadi je bila zadeva za savezno tehnično vodstvo končana. Kar so navajali kandidati za to tekmo v svojih intervencijah pri poedinih članih tehničnega vodstva, pri podstarosti saveza, v »Jutru« (članek br. Štuklja), ni moglo dati povoda za kako izpremembo. Predlog, da bi se poslali v Ameriko naši najboljši tekmovalci, v Prago pa neka slabša vrsta, je za vsakega pravega Sokola nesprejemljiva. Ravno tako je nesprejemljiv predlog, naj se pošljeta v Ameriko samo brata Štukelj in Primožič, ki naj sama zastopata Savez SKJ. V položaju, iz katerega je izšel prvotni sklep, torej ni nastala nobena izprememba.

Savezno načelništvo je razpisalo izbirne tekme za prvenstvo SSS v Pragi. Izbirne tekme se vršijo vselej v ta namen, da savezno vodstvo vidi, kakšne tekmovalce ima, kdo je dober za skupen trening in kdo še ni zrel. Logično in prirodno je, da si način te presoje samo uredi, kakor je logično in prirodno, da kdor ne pride k izbirni tekmi, s tem sam odreče udeležbo pri končni, pravi tekmi. Pri nas je vse prostovoljno; kdor noče, ga ne moremo in nočemo siliti, kakor nikogar ne odbijamo, kdor pokaže, da hoče.

Tekmovalci, ki smo jih brezpogojno pričakovali, se tekme niso udeležili. S tem so si sami zaprti pot na tekmovališče v Pragi. Da bi savezno načelništvo koga kaznovalo, kakor pšejo nekateri listi, to ni res!

Tudi o kakem »sporcu« med saveznim tehničnim vodstvom in nekaterimi tekmovalci ni govora. Savezno tehnično vodstvo ne ve ničesar o tem. Mi vemo samo to, da nekateri bratje, ki so poklicani, da bi tekmovali za prvenstvo SSS v Pragi, niso izpolnili za to predpisanih dolžnosti, niso storili ničesar, da bi to popravili, in torej po naših starih in veljavnih predpisih ne morejo priti v poštev za to tekmo.

Vsem bratom, ki so pri prvi izbirni tekmi opravili svojo odsotnost, je savezno načelništvo dovolilo, da se kljub temu lahko

udeležijo druge izbirne tekme, ostali bratje za to dovoljenje niso prošli.

Savezni načelnik je na seji zbora župnih načelnikov po svoji dolžnosti poročal o tej zadevi. Zbor župnih načelnikov je postopanje onih bratov, ki se niso opravičili, obsodil z ugotovitvijo, da tako postopanje ni pravilno in sokolsko.

Clovek bi pričakoval, da se bodo bratje, ki so izgubili pravico za pristop k drugi tekmi, opravičili ali vsaj ponovno priglasili za drugo tekmo. Pa se ni zgodilo tako. Nasprotno je bilo savezno načelništvo deležno ostrih ustnih in pisemnih protestov, načelnik je dobil celo poziv, da naj da »uzajamnim tekmovalcem« zadoščenje!

Za drugo izbirno tekmo so se priglasili bratje Štukelj, Primožič, Stefanović, Pristov, Boltžar. Vodstvo tekme je bilo poravnano meni. Ker sem nepopolnjšiv optimist, sem pri sobi sklenil: Če pridejo tekmovalci zadnji trenutek, prevzamem nase odgovornost in jih pripustim k tekmi. Pa sem se strahovito zmotil. Dan pred tekmo sem dobil pisemno odpoved bratov Štuklja in Primožiča, brez navedbe vzroka; tik pred tekmo mi je na moje vprašanje odgovoril br. Stefanović, da ne bo tekmoval, češ: Ne izplati se! Tekmovala sta torej samo brata Pristov in Boltžar, ki bosta šla tekmovali tudi v Prago.

Savezno tehnično vodstvo je postopalo ves čas korektno, zavedajoč se svoje dolžnosti in svoje odgovornosti. Da nas je vse nemalo bolelo, o tem ni dvoma; da bi delali kake kaprice ali da bi bili premalo popustljivi, o tem ni govora.

Zdelo se nam je, da se zaradi sklepa, da ne gremo v Ameriko, pripravljala akcija, ki nas bo v Pragi stala omo najvažnejših, če ne najvažnejšo točko, to je tekmo za slovansko prvenstvo. Zato smo vodstvo vsesokolskega zleta v Pragi opozorili na to nevarnost. Odgovor bratov Čehoslovakov: »Sokolsko disciplino je treba ohraniti!«

Smatram, da je za sokolsko mislečega človeka, kar sem v svojih izvajanih ugotovil, ne samo dovolj, temveč preveč, pa naj še tako vestno upoštevamo vzroke in pogoje za sedanje stanje. V življenjskem interesu sokolske stvari je, da tehnično vodstvo sokolskega saveza čuva svojo avtoriteto. Savezno načelništvo se zaveda tega ne zaradi pravice, ki jo ima v tem pogledu, temveč zaradi dolžnosti, ki jo ima. Če pade avtoriteta saveznega tehničnega vodstva, pade sokolska vzgoja. Zaradi tega pač lahko žrtvujemo osebe tehničnega vodstva, avtoriteta pa mora ostati.

Ravno tako jugoslovensko Sokolstvo ne sme biti odvisno od samovoljnosti nekaterih telovadcev z oddičnimi telesnimi sposobnostmi. Ako ti telovadci odpovedo, bo treba pač vzgojiti nove Sokole, ki nas bodo lahko zastopali v tujini v vsakem pogledu častno in ne bodo nikoli odpovedali.

ŠAH Urejuje dr. Milan Vidmar

V soboto 11. junija, bomo v mednarodnem turnirju čehoslovaškega šahovskega saveza na Sliachi igrali prvo kolo. V trenutku, ko pišem te vrstice, še ne poznam definitivne liste udeležencev. Gotovo je le, da bo turnir dokaj jak.

Gotovo je sodelovanje, vsaj po zadnjih vesteh, vele mojstrov Bogoljubova, Rubinsteina, Spielmana, Maroczija, Flohra in Vidmarja. Dr. Euwe ne bo igral, Komite pa upa, da bo prišel Njemčovič. Tako bi nastala silna garda mednarodnih velikih mojstrov.

Domaćini, ki se bodo kosali z velikimi igralci, so po večini znani, močni igralci. Dr. Treybal je igral večkrat v velikih internacionalnih turnirjih. Opočenský je silno jak češki mojster. Manj znani so Pokorný, Roháček in Walter. Znan je Engel.

Štirinajsto mesto še ni zasedeno. Trudil sem se, da na to mesto spravim našega Pirca, pa ni šlo. Komite se namreč pogaja s Sultan-Khanom, ki bi seveda zelo okrepil turnir. Če Indijec ne pride, bo igral Peruane Canal, ki je odlično igral v Karlovih Varih leta 1929, in ki je pravkar v madžarskem nacionalnem turnirju zasedel drugo mesto za Maroczijem.

Turnir na Sliachi bo trajal do 28. junija. V težkih časih svetovne krize ne bo zmožel sijajnih nagrad. Toda šahisti so idealisti. Za skromne nagrade bodo igrali zanimivi šah, ki bo razveseljeval široki šahovski svet. Pa saj je ta šahovski svet že zelo potreben novih senzacij.

Letošnje poletje nam bo prineslo še drug pomemben turnir. Poročal sem že o njem. Švicarji hočejo tudi poskusiti borbo z internacionalnimi mojstri. Po istem receptu kakor Čehoslovaki na Sliachi, bodo Švicarji v Bernu prirediteli turnir.

V Bernu pa so menda komplikacije. V zadnji številki strokovnega časopisa »Wiener Schachzeitung« napada vellejmošter Spielmann z odprtim pismom silovito svetovnega prvaka Aljehina zaradi berneškega turnirja. Očita mu, da ga je izrinil iz tega turnirja. Pravi, da je že izrinil Capablancu iz mednarodnih turnirjev in da sedaj poskuša na splošno terorizirati šahovski svet. S poudarkom mu predočuje, da je njegovih metod sit ves svet in da je mera polna.

Spielmannov napad me je presenetil. Saj je vendar dunajski mojster miren in skromen mož. Vsaj na videz. Lani, na Bledu, nisem opazil nobenih Aljehinovih »metod«. Mogoče pa je vendar Spielmann po nepotrebnem razburjen. Saj je razumljivo, da so take stvari, kakor so se primerile sedaj Spielmannu, neprijetne. Saj je res, da živimo v težkih časih. Toda vsega tega Aljehin najbrže ni kriv. Da poskuša malo vladati, kaj zato. Nekaj pravice ima. Spielmann bi na njegovem mestu gotovo ne bil boljši.

V zatišju pred turnirjem na Sliachi prinašam starejšo kratko, ostro in zanimivo partijo iz buičnega turnirja v Hastingsu leta 1928.

Belí: L. Steiner 1. e2-e4 Črní: H. Knoch c7-c5

Sticilijanka. Sg7-f6

Ta poteza je nekaka predhodnica Aljehin-ke. Rubinstein in Njemčovič sta ji ugledila pot.

3. Sbl-c3 d7-d5

Knoch prenapog odprta igra. Pravi sistem je d7-d6, g7-g6 in Lf8-g7. Dobro je tudi e7-e6 in potem d7-d5.

4. e4xd5 Sf6xd5

5. Sf3-e5! — — —

Ta energična poteza razgaljuje hibe tretje poteze črnega.

5. — — — Sd5xc8

Črni je še nervozen. Zavarovalni bi bil moral lovca na d5 s potezo e7-e6.

6. b2xc3 Dd8-d5

Tudi sedaj je bilo 6. — — — e7-e6 bolj-ša poteza.

7. Lf1-d5+ Sb8-d7

Knochu ni ugajalo 7. — — — Sb8-c6,

8. Se5xc6, b7xc6, 9. Lf1-e2.

8. Dd1-e2! — — —

Belí žrtvuje kmeta na g2. Njegov načrt je: 8. — — — Dd5xg2, 9. De2-d3! Dg2xh1+ 10. Ke1-e2, Ke8-d8, 11. Lb5xd7, Kd8-c7, 12. Ld7xc8 Ta8xc3, 13. Lc1-a3! in dobi. Zanimiva je tudi varijanta: 8. — — — Dd5xg2, 9. De2-d3! Dg2xh1+ 10. Ke1-e2, e7-e6, 11. Lb5xd7+ Ke8-e7, 12. Ld7-c8.

8. — — — a7-a6

9. Lb5xd7+ Lc8-d7

10. 0-0 Ld7-f5

Črni ne vidi, kako resna je še stvar. Za razvijanje lovca ni imel več pravega časa. Takoj bi bil moral igrati e7-e6.

11. d2-d3 e7-e6

12. Ta1-b1! — — —

Grozí seveda c3-o4 b7-b5

12. — — —

To so že sumljive stvari, ki pospešujejo napad belega.

13. c3-c4! b5xc4

14. Se5xc4 — — —

Škakač škilí na b6. Črni nima več mirne minute.

14. — — — Dd5-c6

15. g2-g4! — — —

Udar z druge strani. Steiner igra zelo energično in zelo logično.

15. — — — Lf5-g6

16. f2-f4! — — —

Udar za udarom! Napad se igra sam. Seveda je sedaj črni lovec na g6 v nevarnosti.

16. — — — f7-f6

Na 16. — — — h7-h6 bi beli igral

17. f4-f5 in 17. Tb1-b6.

17. Tb1-b6

Bele figure naskakujejo koncentrično.

17. — — — Dc6-d5

18. Tb6xe6+ Ke8-d8

19. Sc4-b6 — — —

Kvaliteta je tedaj vendarle zašla pod konjska kopita. Črna armada je pač že tako tepena, da se ne more izogniti katastrofi.

19. — — — Dd5-b7

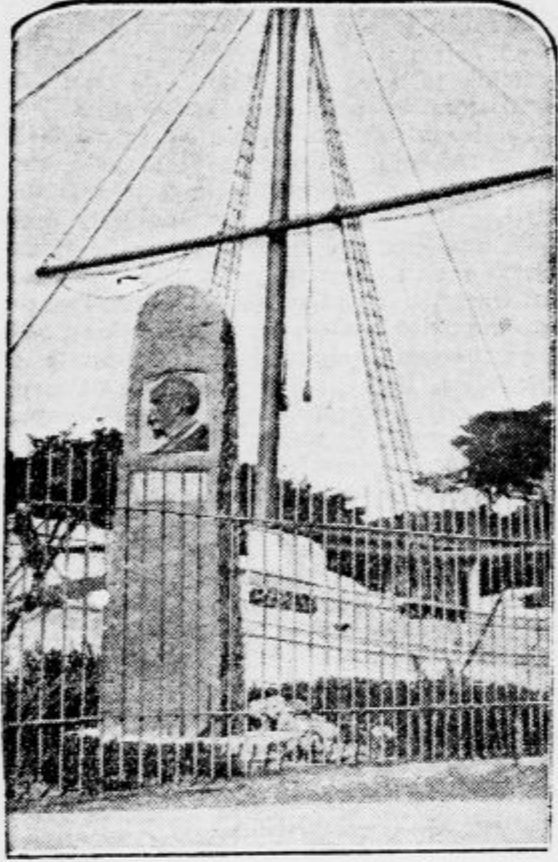
20. Sb6xa8 — — —

Črni je igral še nekaj potez, potem pa se je vdal. Nade na rešitev mu pozicija zares ne daje prav nobene.

Iz življenja in sveta

Amundsenov spomenik v San Francisku

Malokdo ve, da je mala ladja »Gjøa«, na kateri je v začetku tega stoletja

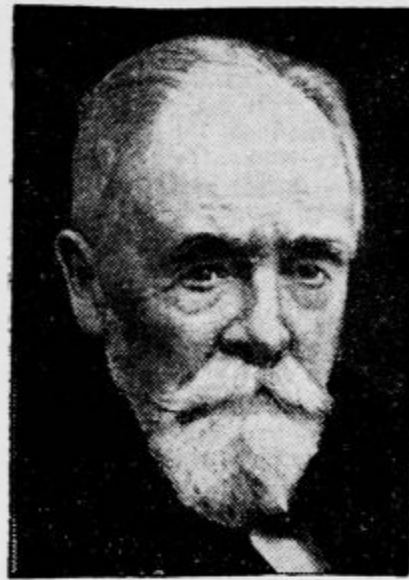

Amundsen prvi prevozil »severnozahodni prehod« in s katero je skoraj dve leti križaril okrog »Viljemove dežele«, kjer so se našli prvi sledovi za nesrečno Franklinovo ekspedicijo, zdaj v parku v Golden Gate v San Francisku.

Ime slavnega norveškega raziskovalca je za nekaj let v Ameriki precej zatemnelo. Amundsen je bil namreč tako nepreviden, ali bolje velikodušen, da se je drznil brniti namišljenega odkritelja južnega tečaja dr. Cooka, s čimer se je Američanom precej zameril. Zdjaj pa blešči njegovo ime tudi onkraj Oceana spet v novi slavi. Kdo tudi ne bi občudoval njegovega nesebičnega dejanja, ko je 1978 pohitel na ponoč pomorskecencem Nobilovega zrakoplova »Italijs«, dasi je bil zaradi nekorektnega vedenja Nobila izza skupnega poleta z zrakoplovom »Norge«, na smrt sprt s svojim tekmečem. Svojo požrtvovalnost je plačal s smrtjo. Kakor znano je 18. junija 1928 odletel z Guilbaudjem in še štirimi drugimi tovariši iz Tromsoeja na letalu »Latham 47« v ledno puščavo, odkoder se ni več vrnil. Letalo je zadela katastrofa, o kateri pa nikoli ne bo mogoče zvedeti nič natančnejšega.

Nedavno so ameriški oboževalci velikega norveškega raziskovalca postavili Amundsenu v omenjenem parku San Franciska skromen spomenik, prav zraven ladje »Gjøa«, na kateri je pred leti odrinil na svojo veliko in slavno življenjsko pot.

90-letnica pionirja hladilne tehnike

Karel v. Linde,

ki je 1875 izumil hladilni stroj na amonjak in kateremu se prvemu je posrečilo vtekočinjenje zraka in dušika, praznuje danes 11. junija devetdesetletnico svojega rojstva

Izumiranje nadarjenec

Sloviti raziskovalec zakonov dednosti prof. Muckermann razpravlja v nekem članku o vprašanju, da-li nadarjenec izumirajo.

Nazadovanje porodov zadeva vred vsem družine, iz katerih so v prejšnjih časih izvirali najspodobnejši ljudje, manjvredne družine pa se še prilično zelo množijo. Raziskovanje tega vprašanja pri 6000 družinah nemških vseučiliških profesorjev je n. pr. pokazalo, da pride pri teh v prvih petih letih zakona samo 1.6 otrok, v drugem petletju 0.65 in v tretjem 3.0 otrok, med tem ko znašajo odgovarjajoče številke pri divjaških narodih 2.4 otrok pa prvo petletje, 2 za drugo, 1.8 za tretje. Že pol stoletja vlada v družinah vseučiliških profesorjev zastoj v porodih. Isto tako so proučevanja družin izučenic in nelučenic delavcev pokazala, da družine prvih v svoji splošnosti izumirajo, dočim se druge krepko množijo.

Znamenje časa

Budimpeštanski visokošolci so si pri oblasti izprosili dovoljenje za prodajanje časnikov v kolportaji. Od drugih prodajalcev novin pa se ločijo po posebnem traku, ki ga nosijo na rokavi in jih označuje za slušatelje na univerzi.

Orel ugrabil štiriletno dekletce

V norveški vasi Ytremadalen se je orel iz višav spustil na neko štiriletno dekletce, ki se je igralo na domačem dvorišču. Roparica se je s plenom urno dvignila in odletela. Prebivalci naselbine so se takoj zgrnili skupaj, da bi našli orlovo gnezdo. Našli so ga po devetih urah napornega iskanja. Dekletce je ležalo v bližini gnezda na skaloviti pečini in je bilo k sreči le lahko ranjeno.

Teniška svetovna prvakinja — slikarica

Američanka Helen Moody-Wills je razstavila v Parizu celo vrsto sportnih risb. Prav tako je razstavila nekaj svojih del grških princ Nikolaj (desno), ki se uveljavlja v slikarstvu pod psevdonimom »Nikolas Leprimec

lirskega sodnika!

V drugem primeru dami ni bilo treba potnega lista. Tudi njej je sodnik pred prispego postavil ono juridično nogo. Dama pa se ni opotekla ter odgovorila glasno: »Petdeset!«
— Koliko, prosim, je bojazljivo ponovil predsednik; saj vendar ni slep in ženska je tako sveža, vitka, živahna...
— Petdeset!
— Prosim, kdaj ste rojeni?
— 1882.
— Po poklicu?
— Zakonska žena.
— Tako! In otroke imate tudi?
— Sedem! Saj prav zaradi njih sem še tako mladostno ohranjena.
— Hvala! Sodnik, še mlad gospod, je postal nenadoma očetovski ljubezljiv in ni bil več nezaupljiv.

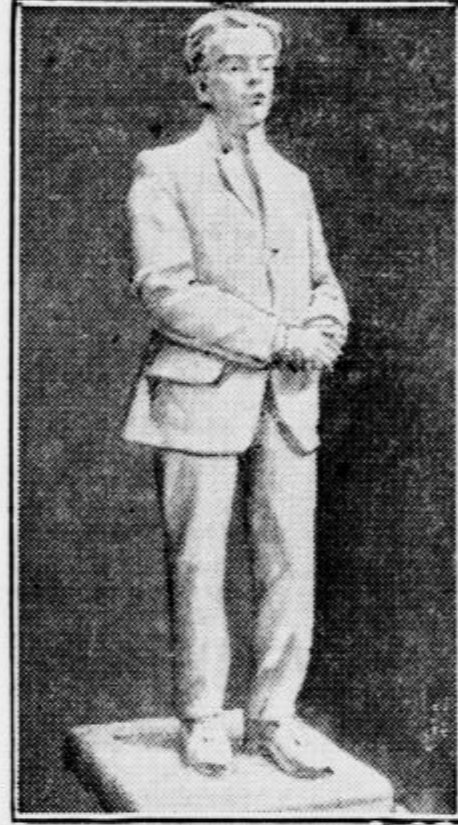
Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormno razkrajanje in gnjiloba v črevesu pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, črnatost turi, marsikateri katari, motnje sluznice preidejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefov« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Oba se pripravljata na borbo

Znani boksar Maks Schmeling se bo 21. t. m. v Ameriki spoprijel s svojim nasprotnikom Sharkeyem. Na sliki podaja roko guvernerju države New York Rooseveltu ki se pripravlja na odločilni boj za predsedniške volitve v Zedinjenih državah

Smrt za domovino

Léon Trulin, ki so ga Nemci ustrelili med vojno, dobi spomenik v Lilleu

Biblična zbirka rastlin v Jeruzalemu

1. maja so v Jeruzalemu otvorili botanični vrt, ki pripada židovski univerzi v Palestini. Ustanovo je omogočil newyorški trgovec Salomon Lampert. V vrtu bo zbrana vsa flora od Iraka do puščave Sinaj in do Jordana.

Botanični vrt je postal živa potreba Palestine, kajti metode obdelovanja zemlje po novih kolonistih v Sveti deželi so celo primitivno kmetovanje Arabcev tako preoblikovale, da že leta in leta ne gojijo več kulturnih rastlin, po drugi strani pa dosledno uničujejo rastline in močvirja in rekah, da bi s tem pridobili več ozemlja za obdelavo. Palestina je že itak zaradi stoletnega zanemarjanja skoraj popolnoma opustela. Botanični vrt ima nalogo poživiti to, kar so uničila zadnja stoletja.

Zakoní pred sodiščem

Pred dunajskim sodiščem se je dogodilo to dni, da je neka žena zahtevala od svojega moža 10.000 šilingov odškodnine za zmanjšano sposobnost za zakon. Na presenečenje vprašanje sodnikovo, kako pride do tega, je snela klobuk z glave, odstranila malo svoje bujne, plave lase in pokazala na svojo desno uho, češ: »Uho je pobaljeno, mož mi je odgriznil mečice!« Med tem ko je togotno vpila, da zahteva pravice, se je mož trudil sodniku dopovedati, da mečice ni odgriznil, temveč samo — odpoljubil. In za to ni voljan plačati 10.000 šilingov. To je žena še bolj utogotila in je dejala, da ne more tako poškodovana skozi življenje in da je v bodoče ne bo hotel pogledati noben možki razen njenega moža, od katerega pa sploh noče, da bi jo pogledal, ker ne mara poleg ušesa riskirati še nosu. Sodnik je skušal doseči poravnavo, češ, da male poškodbe nihče ne bo opazil, ker jo lahko skrrije z lasmi, v ostalem pa ne more zmanjšati ženske vrednosti, ki ostane tudi tako dovolj lepa. Žena pa se ni dala potolažiti in je sodnika briksirala z vprašanjem, kaj bo na tedaj, ko pride zopet moda prostih ušes in nazaj počesanih las. Sodnik si končno ni znal pomagati drugače, nego da je tožbo odbil, češ da žena ne more govoriti o zmanjšani sposobnosti za poroko, če ne reflektira na ločitev od sedanjega moža — na intenzivnost zakonskih poljubov pa sodišče nima nobenega vpliva.

Isti sodnik je odločal nekaj pozneje o drugem zanimivem primeru polomljenega zakona.

Neki dunajski trgovec je svoji ženi za poročni dar kupil lep avtomobil in zanj si je najela lepega vozača, bivšega častnika. Dolgo časa je slo brez vsakega incidenta, nekega dne pa je trgovec izgubil imetje in je vrhu tega odkril, da ga žena vara s svojim soferjem Soferja in ženo je vrzel iz svojega stanovanja in se dal ločiti. Nato je začel novo življenje — postal je sam sofer, taksisofer. Med tem časom je nekdanji sofer njegov ženo postal avtomobilski podjetnik in se je poročil z njegovo ženo. Nekega dne sta nova zakonca obiskala onero. Po prestavi sta se hotela s taksijem odpraviti domov. Služaj je hotel, da sta zedela baš na taksi nekdanjega veletrogovca. Ta se je branil svojemu bivšemu soferju igri soferja in prišlo je do lutega prizora na ulici, v katerem sta se moža pošeno potrestela z zausnicami. Potem je stvar prišla do sodnika in s tem v javnost.

Politiika in »Madame Butterfly«

Ko je John Luther Long napisal novelo »Madame Butterfly«, iz katere je napravil David Belasco efektno gledališko igro ter je povrh še Puccini zložil svojo glasbo k drami, ni nikomur niti v sanjah prišlo na misel, da bo to delo kdaj dalo povod za mednarodne zapletljaje.

Francoski gledališki kritiki pa so v naj-novejšem času izrazili pomisleke proti besedilu Puccinijeve opere ter zahtevajo povsem novo besedilo, češ da bi sedanja oblika drame lahko razpihala strasti. Konflikt, pravijo, bi lahko izbruhnil med Japonko in Ameriko in tudi kitajski dijaki bi lahko začeli demonstrirati proti vprizoritvam v evropskih velemedstih, ker je neplemeniti častnik Linkerton zapeljal malo Butterfly in jo potem z otrokom vred prepustil kruti usodi.

Povratak po 17 letih

V Fluterchen pri Altenkirchenu se je to dni vrnil nekdanji vojni ujetnik Wilhelm Krämer. L. 1916 je prišel v rusko jetništvo. Živel je več let v Tomsku kjer se je tudi oženil z vdovo nekdanjega ruskega štabnega zdravnika. Iz Tomska je pobegnil v Novosibirsk, od tam pa je odpotoval po 17 letih odsotnosti z doma z ženo in otroki v rojstni kraj.

ANEKDOTA

Ko je bil Nasreddin, turški Paviha, še dete in še ni vedel ničesar o smrti, je srečal v očetovem spremstvu pogreb. Ko je videl truplo na odprti nosilnici in slišal krik in vik žensk, ki so ga spremljale, je vprašal: »Oče, kaj pa je s tem? Kam ga pa neso?« »Sin moj,« je odvrnil oče, »tega človeka nesejo na kraj, kjer ni jedi in pižve, niti svetlobe ali ognja, niti obleke, skratka tja, kjer ni ničesar.« »Ta kraj pa poznam!« je dejal mali. »Gotovo ga nesejo v našo hišo!«

KARIKATURA

Nov svetovni rekord na 800 m

Ameriški tekač Ben Eastman, ena izmed največjih nad ameriškega olimpijskega moštva, je tekkel v San Francisku 800 m 1:50 in dosegel nov rekord na tej progi

Vsak dan ena

»Mama, kaj pa je to monolog?«
»To je razgovor med menoj in tvojim očetom!«
(»Matine!«)

Kdo je bil prvi polarni raziskovalec

Letošnje leto velja v meteorološkem svetu za mednarodno polarno leto. Cel niz odprav se pripravlja, da odrine proti severnemu tečaju, kjer pa ne bodo raziskovali toliko zemlje, pač pa meteorološke, geološke in oceanografske razmere polarne pokrajine. S tem je najbrže junška doba raziskovanju severnega tečaja zaključena.

Dejstvo, da se odpravlja letos toliko ekspedicijski na severni tečaj, obuja vprašanje, kdo je bil prav prvi raziskovalec polarnih krajev? Mnenja o tem so zelo deljena. Podoba pa je, da gre ta slava Holancu Barentzu. On je bil vsaj prvi človek, ki je hotel s svojimi pogumnimi pomorski raziskovati polarne dežele in je pri tem toliko pretrpel kakor nihče za njim. Barentzovo odpravo so finančno omogočili imoviti amsterdamski trgovci. Z nabranim denarjem je Barentz kupil in opremil ladjo ter ostavil Amsterdam 10. maja 1596. Vozil je po morju pet in dvajset dni, narkar je prišel v ledni pas Arktičnega morja. Barentz in njegovo moštvo je bilo izprva zelo osuplo, ker je smatralo plavajoče ledne grude za labode! To je raziskovalec sam beležil v svojih zepiskih. Na južnem

Spominu Neznanege junaka

Predsednik nove francoske vlade Edvard Herriot polaga venec na grob francoskega Neznanege junaka pod Slavolokom zmage

Nepisane postave o zakonu

Ne pozabiti! Najboljše zdravilo v zakonu je sporazum. Važno! Zakon je umetna oblika, v kateri se notranji zakoni ne krišajo brez kazni. Pozor! Udobna brezskrbnost ograža zakon.

Toda: V zakonu se počasi uničuje premoženje ljubezni.

Imejte v mislih! V zakonu zakonca ne živita samo drug za drugega, temveč tudi na račun drugega in zoper njega.

Previdnost! Zakon je elektromagnetično torišče sile, prvi kratek stik pa običajno pričetek konca.

Epilog: Ateist (najbrže samski) je dejal: »Bog je ustvaril svet tako nepopolno, ker ni imel žene!« Tolstoj pa se je izrazil tako: »O ženskah bom povedal resnico šele tedaj, ko bom z eno nogo v grobu. Povedal jo bom, skočil v krsto in naglo potegnul pokrov za seboj...«

Kako pišejo otroci

Nedavno je izdal znani ameriški pedagog Ebington zbirko izvlečkov iz nalog šolske dece obojega spola v državah New Jersey in Massachusettsu. Knjiga je doživela več naklad.

Enajstletni deček piše n. pr. o privlačni sili. »Privlačno silo je odkril Isaak Walton. Opaža se v glavnem jeseni, ko padajo jabolka z dreves.«

koncu Spitsbergov je stopil Barentz na kopno. Na Medvedjem otoku je ustrelil prvega severnega kosmatina. Potem se je voznja nadaljevala in ko so se v drugič ustavili, je Barentz sodil, da so prišli na Grönland. Kmalu potem je prišla ladja do rta Canina, nekaj dni pozneje pa je dosegla Wilkougbyjevo deželo.

Naslednji pristaneč po daljši vožnji je bil na Oranžnih otokih. Tam je bila stiska tako velika, da se je morala odprava zadržati, narkar se je naredil led. V silnem snežnem meteu so se začeli kupičiti skladišči ledu okrog ladje, katere leseni trup je pokal. Vsak trenutek se je zdelo, da se bo ladja razletela na tisoč koscev. Barentzovi pomorski so, videč skrajno silo, zmošili smodnik, svinec in živila na kopno, zgradili kočjo in v njej prezimovali. Dotlej ni še noben Evropec prezimoval v tej odlični in tuji deželi. Zima je bila strašna, trpljenje Barentzovih ljudi nič manjše. 21. oktobra je 16 mož Barentzove posadke dovršilo hišo, napravilo čimnik, obesilo v hiši uro in pripravilo celo nelakšno kad za utrjevanje in mrzli vodi. Kmalu nato je začelo nepopisno mesti. Zamelo je hišo tako, da so si morali Barentzovi ljudje z lopatami ukrčiti pot do svežega zraka. Ponoči so tekale po strehi hiše lisice, naselbine pa so oblegali tudi beli medvedji, ki so skušali odkriti streho in vdreti v stanovališče. V mrazu, snegu in ledu sta umrla Barentzova dva moža. Ko so ju hoteli pokopati, pa je bila zemlja tako trdo strnjena z ledom, da niso mogli izkopati jame. Šele v juniju naslednjega leta se je vreme toliko izboljšalo, da je bilo mogoče iz hiše. Holanci so zapustili prezimovališče in se vkrvali na ladjo, ki jih je odpeljala zopet proti domovini. A Barentz ni bilo ujeono, da bi jo videl še enkrat. Ko je bil že čisto blizu dna, je nenadoma umrl. Šele 1871, tristo let po Barentzovi vožnji, je odkril norveški kanitan Carlsen Barentzovo hišo. Bila je tako trdna in lepa, kakor da je bila šele postavljena.

Drobel

Požreščniki so melanholiki, ki masijo nepopolnivo luknjo svojega srca z jedjo.

Znamenje plemenitosti: prisotnost duha; znamenje prostaštva: odrezavost. Čim bolj si duševno prisoten, tem težje ti bo biti odrezav.

Bohemieni našega časa so videti zelo čedni. Samo duše so jim še neumite.

Obstoji skromnost, ki z mirnim, ravnodušnim obrazom odklanja ovacije, katere ji ne misli prirerjati noben živ krt.

Nižji ženski ali dečji glas (alt) razlaga drugi učenec naslednje: Alt je najnižja vrsta godbe, ki jo uporabljajo izključno dame.

Devetletna deklica ve povedati o pesniku Henryju Longfellowu tole: »Naš veliki narodni pesnik Longfellow, ki je spisal pesem »Hiawatho«, se je rodil v Portlandu v državi Maine, in sicer v času, ko so bili njegovi starši odsotni in na potovanju po Evropi.«

»Podnebeje traja vedno, vreme pa le nekaj dni.« meni nadebudni enajstletni šolar. Zelo posrečen je stavek učenca, ki je moral odgovoriti na vprašanje, kakšno vlogo je igrala ameriška mornarica v svetovni vojni. »Ameriška mornarica je igrala »pesem o zvezdnati zastavi« (znano Sousovo koračnico).

Nevarna leta

Najbolj kočljivo za ženske pred sodiščem je vprašanje: Priča, koliko ste stari? Odgovora na to vprašanje običajno v dvorani nihče ne razume in tudi sodniku ga mora priča navadno ponoviti.

Pred nekim nemškim delavskim sodiščem se je pričla izognila temu odgovoru, ne da bi bila kazniva po zakonu. Ko ji je sodnik zastavil ono neprijetno vprašanje, je ženska položila preden potni list ter mu odločno in skoraž zapovedujoče gledala v oči. Pravniki je bil kavalir: pogledal je listino in — molčal. Lepo bi bilo, če bi imele vse ženske priče takšen pogum, tolike sugestivne sile in stopile vselej pred tako kva-

Michel Zévaco:

Pardailanov sin

Zgodovinski roman.

Čez nekaj trenutkov je z izpremenjenim glasom dodal:

»A pozabil sem vam povedati, da ga ne ponujam zastoji. Nekaj hočem dobiti v zameno... In to kar zahtevam, je zame dragocenejšje kakor sto takih zakladov in še moje življenje povrh!«

Leonora je menda takoj uganila ceno, ki je bila razbojniku na umu. A pokazala ni ničesar. Z mirnim, skoraj mehkim glasom je odgovorila:

»Kaj nekaj zahtevaš tako dragocenega?«

»Malo! Eno samo glavo,« je rekel Saetta in glas mu je zazvenel kakor udarec s sekiro.

»In ta je glava Jehana Hrabrega,« je s strahotno mirnostjo dejala Leonora. »Jeli da?«

»Da, madame,« je hripavo pritrtil Saetta. A takoj nato je z vidno tesnobo in krhajočim se glasom dodal:

»Razumajte me prav, madame... Lahko si mislite, da mi ni kratkomalo do Jehanove smrti. Če bi bilo samo to, ne bi potreboval nikogar!«

»To sem si mislila.«

Saetta je zaškrtnil z zobmi in se zagrohotal:

»Ne, ne, prekleto! Bilo bi preveč preprosto in prelahko! Hočem, da se ta glava odsekana zvali s krvniškega odra!... Taka je moja želja in volja!«

Z rahlim glasom, ki je bil še bolj zlovesč in strašen od Saettine besnosti, je Leonora odgovorila:

»Govori jasno... Mislim, da se bova lahko pobotala.«

Saetta se je siloma obrzdal.

64

»Mislim,« je rekel z glasom, ki je še drhtel od razburjenja, »mislim, da vam zdaj lahko povem, kaj mi je storila illustrišna signora Favsta... Ta vsakdanja zgodba vas utegne poslej zanimati.«

»Poslušam te.«

Saetta je vzdihnil, kakor zahrpe zaklana žival, in nadaljeval:

»Signora, vsa ta leta, odkar me poznate, sem bil zmerom podoban tigru, ki je ušel iz kletke... Kaj porečete, če vam povem, da je nekaj tudi v mojih zverskih prsah utripalo človeško srce? Saj nisem bil jagne, o ne. Ubijal sem, da sem mogel živeti; tak je bil moj poklic. A drugega me niso bili naučili, in živeti sem moral! Mimo tega pa ni bilo v mojem srcu ne sovrašstva ne maščevalnosti, ampak samo ljubezen. Bil sem srečen.«

Premolknil je, kakor da bi mu bil spomin na minulo srečo pretežak.

»Sedemnajst let mi je bilo. Hvalili so me, da sem zal. Hraber sem bil, močan tudi, in v borjenju, italijanskem, francoskem in španskem, sem se odlikoval kakor malokdo... Margariti je bilo štirinajst let. Bila je najmičnejša, najzalsa, najbolj ljubka izmed vseh deklet v Florenci, ki vendar že od pamtveka slovi, da je bogata s krasotami... Zaljubljen sem se vanjo do blaznosti, in glejte si srečo, tudi ona me je imela rada. A Margarita je bila prav tako krepostna kakor lepa, in jaz sem bil pošten dečko. To pomeni, da sem jo spodobno povedel pred oltar.«

Hripavo je vzdihnil, kakor da bi se opravičeval:

»Opozoril sem vas, signora, da je moja zgodba zelo vsakdanja.«

»Nadaljujte,« je rekla z mehkim glasom.

»Pričelo se je leto dni brezprimerne sreče. Živel sem samo Margariti, ki sem jo oboževal bolj od same madone. Tudi ona je videla samo mene in dihala samo zame. Čez leto dni mi je povila majhnega anglečka, lepšega od tistih, ki jih vidite naslikane po naših cerkvah. In tedaj, signora, se je izpremenil najin ubogi domek v raj. Zakaj razen sreče, ki se je večala od dne do dne, nama je sijal zdaj tudi sladki, sinji, čisti pogled naše male Paoline ter nama

razsvetljeval izbičo in dušo kakor solčni žarek. Njen smehi je bil živ in nedolžen, sladak in zvoneč kakor ptičje žvrgolenje... Časih sva se od nežnosti razjokala, sama ne vedoč, zakaj... Vse to je zelo neumno, kaj ne, signora?«

»Ne,« je rekla Leonora »Ne pozabi, Saetta, da sem mati.«

»Resnica je,« je vzkljnil Saetta. »Odpustite mi, signora. Ni se mi treba bati, da me ne bi razumeli.«

»Da, razumem te,« je s precejšnjo resnobo pritrtila Leonora.

»Margarita in jaz sva oboževala svoje dete,« je nadaljeval Saetta. »Tolikoj sva jo oboževala, da so mi jele prihajati na um reči, ki drugače gotovo ne bi bil pomislil nanje. Zaradi nedolžnega otroka se mi je zastudil poklic, s katerim sem se preživljal. Opustil sem ga. Ker sem bil v borjenju pravi mojster, sem odprl akademijo. Nedolžna stvarca nama je prinesla srečo. Moja akademija je uspela, da bolje ni mogla. Imel sem upanje, da pripravim sebi, Margariti in hčerki, če že ne bogastva, pa vsaj brezskrbno življenje in nahranim okroglo vsotico, ki bo kedaj Paolinina dota.«

Težko se je spustil na stol in globoko zasopel.

»Odpočij se nekoliko,« je mehko velela Leonora.

Divje je zmajal z glavo.

»Moji Paolini se je bližalo štirinajsto leto. Bila je še lepša od svoje matere. Vsa neumna sta bila vanjo in ponosna da nikoli tega. Kadar sta šli Margarita in Paolina vstrij po ulici, so ju imeli ljudje za starejšo in mlajšo sestro. In občudovali so ju in spoštovali, ker sta bili čednostni in ker sem stal za njima jaz, ki so se me vsi bali... Meni se je bližalo dvaintrideseto leto. Moji posli so cveli. Iznašel sem bil bliskovit sunek, ki je zaslovel, koderkoli so sukali meče. Krstil sem ga bil 'Blisk', po italijansko 'Saetta'. To ime se je prijelo tudi mene. Zaslovel sem. Vse se mi je smejalo. Ob ženi in hčerki, ki sem ju obe enako malikoval, mi je bilo minilo štirinajst let nadočloveške sreče, tolikšne, da so se mi zdeli kratka kakor pomladni dnevi... To ni moglo več dolgo trajati!«

Radio

Izvlaček iz programov

Sobota, 11. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Angleščina. — 19.30: Denar, kredit in kapital po vojni. — 20: Balalajke z velesajma. — 21: Samospevi gđ. Korenčanove. — 21.30: Salonski kvintet. — 22.30: Poročila, plošče.

Nedelja, 12. junija.

LJUBLJANA 9.30: Cerkevna glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Predavanje o dr. N. Murru. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Nastop gojencev dramske šole prof. Šesta. — 16: Fantje na vasi. — 16.40: Salonski kvintet. — 20: Godba 40. pešpolka »Triglavskega«. — 22: Poročila. — Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Orkester. — 16: Zborovsko petje. — 20.40: Skladbe za čelo in klavir. — 21.50: Ruske romane. — 22.10: Orkester. — 23: Lahka godba. — ZAGREB 11.30: Plošče. — 17: Plesna glasba. — 20: »Sen kresne noči«. — 22: Godba za ples. — PRAHA 18: Orkestralni koncert. — 19: Jazz. — 19.45: Pesmi. — 21: Orkester. — 22.25: Mešan glasbeni program. — BRNO 18: Leharijeve pesmi. — 19.45: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.10: Zborovski koncert. — 20: Orkester. — 22.20: Plesna glasba. — DUNAJ 10: Pevski koncert. — 11: Simfoničen koncert. — 12.35: Lahka glasba. — 13.50: Dunajska glasba. — 14.50: Hačdnova glasba. — 16.10: Komorna glasba. — 17.30: Orkester. — 19.40: Koncert na dveh klavirjih. — 20.20: Dramski večer. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20: Orkestralni koncert. — 22: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20: Program iz Berlina. — MÜHLACKER 18.30: Violinski in klavirski koncert. — 20.15: Orkestralni koncert. — 22.55: Plesna glasba iz Berlina. — BUDIMPEŠTA 15.45: Vojaška godba. — 17.10: Jazz. — 19: Orkester. — 20.50: Klavirski koncert. — 21.30: Lahka glasba. — RIM 17: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: »Grafica Maricac.

Najfinejše surovo maslo

Tafelbutter

kilogram po 25 Din dobavlja od 4 kg naprej v vsaki množini 7326

Franc Kolleritsch
v Apačah pri Gornji Radgoni.

Potnike

manufakturište za obisk privatnih strank samo že vpeljane gospode z dobrim nastopom sprejemo za Ljubljano in bližnjo okolico. Naslov v ogl. odd. »Jutra«, 7481

Opozorilo

Danes, v nedeljo in v ponedeljek se odprodajo vzorčni kuponi svetovne angleške firme, pristnih angleških moških blagov v najfinejši kvaliteti, razstavljeni na velesajmu v poljskem paviljonu.

KAROL HAM

Državna učna delavnica za košarstvo

v Radovljici

nudi reflektantom več garnitur ali posamezne komade vrtnih stolov in miz po znižani ceni.

Ne zamudite ugodne prilike in ne odlašajte z nakupom.

Oglejte si izbrano zalogo na velesajmu 7300

Paviljon E zunaj — koja 500—503

Stenic in golazni

polno stanovanje je grotota!

Obrnite se na Obl. konc. zavod za pokončavanje mrčesa Ljubljana, Dunajska cesta 1 a/IV.

POZOR! Zaročenci in zaročenke!

Pređen stopite v zakon, naročite takoj novodoločeno knjigo, v kateri so navodila o zakonskem življenju, navodila za časa nosečnosti, dojenja, menstruacije, o spolnih boleznih in o zablodah spolnega življenja. Za mladino izpod 16 let ni ta knjiga. Kdor pošlje v pismu 20 Din, se mu pošlje franko na njegov naslov. Po povzetju 4 Din več. — Pošilja se diskretno po pošti. AMBRO — Ljubljana, poštni predal 74. 7479

Brennabor avtomobili

izdelek ene najstarejših renomiranih nemških avtomobilar odgovarjajo vsled tehnične dovršenosti ter male porabe goriva vsem zahtevam pri zmernih cenah! Tri vrste karoserij združene v eni karoseriji! t. j. idealna štiri-sedežna Kabriolet-limuzina s 4 vratmi, z vsem komfortom, genjalna kombinacija zaprtega, polzaprtega in odprtega voza, in to spreminljivo v nekaj sekundah! Zahtevajte ponudbe ter za Vas neobvezne potkusne vožnje!

GENERALNO ZASTOPSTVO: 7446

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11

OTVORITVENO NAZNANILO

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselila iz dosedanjih gostilniških prostorov »Grajska klet«, Mestni trg 13, v novo opremljene gostilniške prostore pri »Napoleonu«, Tržaška cesta 4, katero otvorem v nedeljo 12. junija t. l.

Kakor doslej se bom potrudila tudi v bodoče, da bom postregla cenj. gostom samo z izbranimi naravnimi vini kakor tudi vsak čas z najboljšo kuhinjo.

Na razpolago senčnat vrt in prostor za balneanje. Sprejemam abonente na dobro in ceneno hrano.

Za obilen obisk in naklonjenost se priporočam 7463

Anica Videmšek-Šimnic, gostilničarka.

IVAN WOSTNER

MOSTE, Zaloška cesta 21

splošno kleparstvo, inštalacija hišnih vodovodov, strelodvodov, bakrenih in drugih kotlov za štedilnike itd. z najboljšo izvršitvijo, po možnosti najnižjih cenah. 7385

»GRAJSKO KLET«

Mestni trg šte. 13

ter se bom potrudil svoje goste postreči z izbornimi in dalmatinskimi vini po najnižjih cenah, posebno Ružica iz otoka Hvara po 10 Din liter. Primorska prvovrstna kuhinja, morske sveže ribe, dnevno kosilo z 2 prikuhama z mesom 6 Din, kosilo z 2 prikuhama brez mesa 4 Din.

Za obilen obisk se priporočam

Vinko Baus in brat.

Polt, ki je vredna 1,000.000 din

Vsakoogar mora presenetiti nova ideja na področju rabe pudra.

Znanstvena raziskavanja so nadavno odkrila neki povsem nov in zelo enostaven način, da ostane puder ves dan na koži. To izredno odkritje omogoča vsaki dami, da očuva svežost in ljubkost svoje polti plešč ves večer v najtoplejši plesni dvorani in se ji vendar ne pokaže niti sled nelepega sija na obrazu. Pridozatek, ki povzroča to veliko prednost in izredno izpremembo, se imenuje pena kreme, a izključno pravico njene uporabe si je za drag denar odkupila t. Tokalon. Zato je puder Tokalon edini pravi rižev puder s peno kreme, zato nam samo on obrani dovršeno polt, uspešno kljubujoč najslabšim vremenskim prilikam, zlasti še dežju in vetru. Vse zmagovalke na lepotnih tekmah zadnjih let so uporabljale to posebno vrsto pudra Senorita Yolanda Pereira, Miss Universum 1930, izjavlja: »Ta enostavna tajna lepote polti mi je prinesla zaslužka 1,000.000 din, in mnogo pripomogla k temu, da sem postala kraljica lepote vsega sveta.«

Tudi puder v trdem stanju Tokalon vsebuje zdaj peno kreme. I puder i rdeči Tokalon se ensko prijemljeta kože in se epopolnujeta. Teda to je nekaj novega, nekaj različnega od dosedanjega in nekaj boljšega.

TOVARNA POHIŠTVA Andrej Kregar in sinova

nudi za časa velesajma v paviljonu E moderno pohištvo: spalnice, jedilnice, gosposke sobe itd. Cene znatno znižane. Priznano solidno delo in večletna garancija. Poset tudi ob nedeljah v zalogi nasproti kolodvora.

Mali oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, skrbni oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Detter Franc

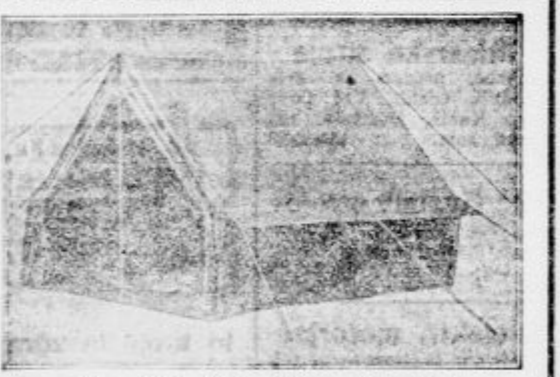
zemljemerski inšpektor

dne 9. t. m. po daljšem trpljenju, previden s tolažil svete vere, mirno preminil.

Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, dne 11. junija 1932 ob pol 5. uri popoldne izpred mrtvašnice veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. junija 1932. 7489

DETTNER MILKA, soproga; FRANCI, EKI, sinova in ostalo sorodstvo.

SOTORE SKLOPNE ČOLNE

kvallitetno blago, ugodne cene, katalogi in vzorci gratis

SPORTNA DELAVNICA B. KOLB VIZMARJE ST. VID

Oglejte si na Velesajmu 7392

Ob priliki velesajma si oglejte

razstavo najnovejših

PIAFF šivalnih strojev in

PUCH koles

samo v Tavčarjevi ulici št. 7 pri tvrčki

Ign. Vok, Ljubljana

Umrla je danes naša predobra mati, stara mati, svakinja in teta, gospa

Marija Lunder

po dolgem trpljenju, stara 76 let.

Da bi našla v boljšem življenju vse dobro, ki ji ni bilo dano na dokončanem trnjevem potu.

Pogreb dragoga pokojnice bo v nedeljo popoldne pol 16. uri iz hiše žalosti Poljanska cesta 73 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Cleveland, dne 10. junija 1932.

DRAGO LUNDER, viš. rač. svetnik v p., sin; MARIJA STEINER roj. LUNDER, hči, vnuki in ostali sorodniki. 7488

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pr...

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.—

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din.

Potnika

ki potuje z lastnim avtomobilom po Sloveniji in obiskuje trgovine, izdelavo radi prodaje množičnega predmeta.

Zastopnik (-ce)

za prodajo štampiljk in patentirane žagljake potrebuje. Javiti se na velesejnu, paviljon 66, firma »Sofra«.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Več spretnih šivilj

sprejem za stalno. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Natakarico

žedno zunanost, pošteno, vedno v servisu, isčem za letovški kraj. Nastop 15. junijem. Ivanka Šuster, Mojstrana 19.

Kontoristinja

za vsa pisarska dela, z znanjem slov. in nemščine, sprejem takoj. Prana in stanovanje v 825. Poudarje za prepis spletnih, navedbo zahtevkov na oglašni oddelku »Jutra« pod »Trgovina v mestu na delnice«.

Trgov. pomočnica

popolnoma izobrazbena v trgovini z mešanico blaga, manufaktur, železnini, galanteriji, specijeli, terzariji šip šite trdka Peter Šetina, Radče, 29056-1

Natakarico

žedno zunanost, fina, znanje slov. in nemščine, kavelje, ki govori perfektno nemško in slovensko, isčem za hotel na Dolenjskem. Poudarje za šifro pa 3 Din. (2)

Šiviljo

bitro in spretno, isčem za nekaj dni na dom. Naslov in dnevni honorar na oglašni oddelku »Jutra« pod »šivilja na doma«.

Vajenca

za kamnoseki obrt sprejem takoj Karl Novak, kamnoseki mojster v St. Vidu pri Ljubljani, Oskrbna v 181.

Mlad gospod

bolji, simpatični, z znanjem nemščine ter glasbe (klavirja) se išče za letovišče v zabavnih gostov. Naslov od 15.—20. junija. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »šifro »Stimungsmensche«.

Mesar. pomočnica

dobroča, za sekane mesa, ki je bil pri čoku, rabim. Pisane poudarje pod šifro »Zmožena« na oglašni oddelku »Jutra«.

Učenca

seveljem za steklarstvo, etet takoj. Zvonko Turnšek, steklarstvo, Kranj, 21021-1

Frizerko

zamo provratno moč z popolnim znanjem vodne kondenzacije in manifikacije enreje za šifro na Dunajski saloni »Mila« Ljubljana, Dunajska c. 7.

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Pridno dekle

poštena, zanesljiva, veča kuhinje in drugih gospodinj-skih del. ki je službovala pri boljših družinah, želi mesto v kuhinji ali gre tudi kot sobarica. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Bivši stražnik

iske moč sluga, točaka ali kaj silnega. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Pekovski pomočnik

trozen in pošten, želi službo v prostem času dela dela. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Dobrega vina

dolenjska in štajerska, kupim večje količino. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Ugodne cene«.

Vinske sode

dobro ohranjene, lahke ali nove, od 100 do 350 litrov, kupimo. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vinska trgovina«.

Čebelnj vosek

pristen kov čist, kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. Golob & Ko., tovarna kem. izdelkov, Viš pri Ljubljani, 20767-7

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Dvosedežen avto

pod 1000 kg teže, vožen do 3000 km, kupim. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vozilo«/24.

Avtobus

vzajem v najem za 3 mesece na prvotni ceni brez vopona ca. 30 sedenji. Nujne poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »znako«.

Izložbenega aranžerja

za 14 dnevo imenova izložb isčem. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«.

Krojaškega vajenca

sprejme takoj z oskrbo v hiši Franc Brodar, Bistrice p. Trzin, 20965-1

Dekle

za pakovanje sprejme Ana Hvasič, vas Čerčide št. 9, pošta Kranj, 21149-1

Pekov. pomočnik

ki bi raznašal tudi kruh, dobi takoj službo. Istotam sprejem takoj vajenca. Poudarje pod šifro »Pekovski pomočnik na oglašni oddelku »Jutra«.

Zasluzek

Kdor išče zaslužke, plača za vsako besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (5)

Razmnoževanja

predpavna in druga pisarska dela prevaja me The Rex Co., Gradisce 10. Telefon 22 68.

Agilnega zastopnika

za Dravsko in eventualno Savsko in Primorsko balonista, ki obiskuje trgovinske trgovine in bi bil pripravljen prevzeti še kak izdelek, sprejem takoj. Cenjene poudarje pod »Zastopnik« na oglašni oddelku »Jutra«.

Sandale 119 Din

damske, proti gotovini. — »Tempo«. Gledališka ul. 4 (nasproti opere).

Pozor mizarji!

Na velesejnu si ne pozabite ogledati novotvorjenega oblika za čiščenje turinjev pri tv. Peter Anželj zunan paviljonu »Pa« na vogalu. Zahvaljavam se za vsa vprašanja. — »Pa« prodaja.

»SLAGER« na velesejnu

Prodajamo v času velesejnja kovčge, avtomatone in salonske gramofone od Din 300.— naprej. Najnovejše plošče od Din 15 naprej. »Slager«, paviljon 66.

Jajca

65 para komo, popolnoma nova, nudi Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Za vsak kot polovično ceneje

nudi obiskovalcem vselej svoje izdelke iz medicinske in bakra »Nova Jugometalija« v Kividarski Ljubljana VII, Zibertova ulica 27, dvorišče.

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din.

Damsko kolo

dobro ohranjeno, »Diamant«, prodam za 1400.— Din. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Novo kolo

prav poceni napredaj na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarnice.

Dobro kolo

kompletno, z vsem priborom, sedaj že izmed dobite po zelo nizki ceni pri »Technik« Josip Banja, Ljubljana, Miklošičeva c. 30. Enoletna garancija.

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Vinske sode

dobro ohranjene, lahke ali nove, od 100 do 350 litrov, kupimo. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vinska trgovina«.

Čebelnj vosek

pristen kov čist, kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. Golob & Ko., tovarna kem. izdelkov, Viš pri Ljubljani, 20767-7

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Dvosedežen avto

pod 1000 kg teže, vožen do 3000 km, kupim. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vozilo«/24.

Avtobus

vzajem v najem za 3 mesece na prvotni ceni brez vopona ca. 30 sedenji. Nujne poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »znako«.

Trgovski učenc

želi mesta, da bi se izučil. Učne dobe ima že 16 mesecev. Poudarje pravi na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kot znanstvenik in pošten učenec«.

Sofer mehanik

in ključavničar, prost vojaščin, isče službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Ročni vozček

na 4 kolesa prodam. — Ogleda se pri L. Gorkman, Cankarjevo nabrežje 1.

Poljske tračnice

lahke, ca 1000 m, in vagonke, kupimo ali vzamemo v najem za daljšo dobo. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Tračnica«.

Otroški vozček

napredaj. Opekarska cesta 23.

Sandale 119 Din

damske, proti gotovini. — »Tempo«. Gledališka ul. 4 (nasproti opere).

Pozor mizarji!

Na velesejnu si ne pozabite ogledati novotvorjenega oblika za čiščenje turinjev pri tv. Peter Anželj zunan paviljonu »Pa« na vogalu. Zahvaljavam se za vsa vprašanja. — »Pa« prodaja.

»SLAGER« na velesejnu

Prodajamo v času velesejnja kovčge, avtomatone in salonske gramofone od Din 300.— naprej. Najnovejše plošče od Din 15 naprej. »Slager«, paviljon 66.

Jajca

65 para komo, popolnoma nova, nudi Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Za vsak kot polovično ceneje

nudi obiskovalcem vselej svoje izdelke iz medicinske in bakra »Nova Jugometalija« v Kividarski Ljubljana VII, Zibertova ulica 27, dvorišče.

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din.

Damsko kolo

dobro ohranjeno, »Diamant«, prodam za 1400.— Din. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Novo kolo

prav poceni napredaj na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarnice.

Dobro kolo

kompletno, z vsem priborom, sedaj že izmed dobite po zelo nizki ceni pri »Technik« Josip Banja, Ljubljana, Miklošičeva c. 30. Enoletna garancija.

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Vinske sode

dobro ohranjene, lahke ali nove, od 100 do 350 litrov, kupimo. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vinska trgovina«.

Čebelnj vosek

pristen kov čist, kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. Golob & Ko., tovarna kem. izdelkov, Viš pri Ljubljani, 20767-7

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Dvosedežen avto

pod 1000 kg teže, vožen do 3000 km, kupim. Poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vozilo«/24.

Avtobus

vzajem v najem za 3 mesece na prvotni ceni brez vopona ca. 30 sedenji. Nujne poudarje na oglašni oddelku »Jutra« pod »znako«.

A.J.S.

supersport s priklopo prodam ali vzamem v račun lažje solo. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 20998-10

Avto

ali motocikl rabljen najbolje kupite ali prodate potom avtomobila. O. Zulek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Essex

avto, 5 sedenska limuzina, malo vožena, v brezhibnem stanju, napredaj v Za grebu, napredaj. Poudarje poslani na S. Jovanovic, Trg kralja Aleksandra I v kjer se dobe tudi vse informacije. 21000-20

Rezervne dele

za vse italijanske avtomobile stare in nove tipe dobiti najhitreje pri Ljubljani, Kapiteljska ul. 3, Ljubljana, 21163-10

Alfa Romeo

Torpedo super sport, 5 sedenji, v perfektnem stanju, prodal Lucija, Kapiteljska ul. 3, telef. 25-09.

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Kompanjona

z Din 200.—300.000.— za provratno železno industrijo z osebnim sodolovanjem isčem. Poudarje radi sporazuma na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kompanjona«.

Urnik Lj. Kreditne banke

želi transakcije z delničnimi bankami ev. z dolarji. Vprašati pod »40.000.— Din« na oglašni oddelku »Jutra«.

Iščejo se družabniki

za eksploatacijo »Antracit-premoga« (preko 7000 kalorij) pri Drenovem griču (Vrhnika). — Poudarje na (Edvard Dolenc, Kranj, 20928-16

Gotovine

za hranilne knjižice večjih ljubljanskih bank in plačilnice. Pisane poudarje pod »Industrija« na oglašni oddelku »Jutra« z navedbo banke in svote 21086-16

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Namizno maslo

najfinišno, po kg 22.— Din, od 4 kg naprej dobavljiva Franz Kolleritich, Apače pri Radgoni, 21005-38

Lenene tropine

37/38 % provratno prodaja kmetovalcem po 180 Din 100 kg tovarna lanenega olja Horvat & Komp., Ljubljana, pisarna: Dunajska cesta 14/III; tovarna: Moste pri Ljubljani, 17706-38

Stanovanja

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-4)

Stanovanje

2 ali 3 sobe s priključnimi isčem in v Ljubljani. Poudarje do 13. t. m. na oglašni oddelku »Jutra« pod »Svetlo 41«.

Dvosob. stanovanje

isče mirna stranka dveh oseb. Poudarje pod šifro »Solnčno« na oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (24)

Lepo stanovanje

dvosobno, kompletne, oddam majhni družini. Podrožnik, cesta XII št. 11.

Stanovanje

dveh ali trih sob, vseh priključni in kopalnice oddam. Na razpolago takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trisob. stanovanje

opremljeno, z kuhinjo, oddam za čas serone po zmerani ceni. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Preddvore«.

Trgovina

z mešanico blaga prodam v bližini Maribora na prometnem kraju. Mesečni inokas Din 50.000.—. Potreben kapital 60.000.—. Istotam napredaj zaboji raznih velikosti. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Stiristanovanj. hišo

na Jesenicah, Gorenjsko, novozidano, emonastropno, prodam radi preselitve družine. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Stavbna parcela

z vrtno kupim. Poudarje pod »Solnčno lega«/20 na oglašni oddelku »Jutra«.

Buifet

provratno, za najpremetnejem kraju v Za grebu, napredaj. Poudarje poslani na S. Jovanovic, Trg kralja Aleksandra I v kjer se dobe tudi vse informacije. 21000-20

Več parcel

na knjižice, Zg. Šiška, hiše in vile napredaj. Poizve se restavracija Carman, Zg. Šiška, voznja do nove tramvajске remize. 20940-20

Hišo

s 3000 m² vrta, v neposredni bližini Ljubljane, pripravno za vsako obrt ali trgovino, ceno prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Hišo

s 3000 m² vrta, v neposredni bližini Ljubljane, pripravno za vsako obrt ali trgovino, ceno prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Hišo

s 3000 m² vrta, v neposredni bližini Ljubljane, pripravno za vsako obrt ali trgovino, ceno prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

parketirano, s priključnimi, oddam 1. julija redni stranki. Zelena jama, Prešernova ulica 26. 21132-21

Stanovanje

dveh sob in kuhinje s priključnimi oddam takoj ali pomeže za 500 Din na Vodovodni c. 73. 21037-21

Stanovanje

v Novem mestu, 8 minut od kolodvoza, pripravno za upokojence za 200 Din mesečno oddam. Poudarje pod šifro »Upokojence« na oglašni oddelku »Jutra« v Ljubljani. 21041-31

Trisob. stanovanje

komfortno, oddam na Miklošičevi cesti. Drogerija Hermes, Miklošičeva cesta 30. 20963-21

Več stanovanj